

«Законодавство  
й судова практика»

Квітень — травень  
2010

Засновники:

Об'єднання кредитних спілок  
«Програма захисту вкладів»



Всеукраїнська асоціація  
кредитних спілок



# ВІСНИК КРЕДИТНОЇ КООПЕРАЦІЇ

Інформаційно-аналітичне видання

Головний редактор  
Анна Нагребельна

При передруку посилання  
на видання обов'язкове.

Адреса редакції:  
вул. М. Раскової, 23, к. 2186,  
м. Київ, 02660, Україна  
Тел./факс: (044) 390-32-84  
Ел. пошта: visnyk@pzv.net.ua, nagrebelna@vaks.org.ua

Читайте у випуску:

**ЗАКОНОДАВСТВО:**

[Міністерство юстиції України](#)

[Державна податкова адміністрація України](#)

[Національний банк України](#)

[Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України](#)

[Державний комітет фінансового моніторингу України](#)

[Верховна Рада України](#)

**СУДОВА ПРАКТИКА:**

[Вищий адміністративний суд України продовжує приймати рішення на користь кредитних спілок у спорах щодо оподаткування доходів у вигляді процентів розподілених кредитною спілкою на пайові внески](#)

[Щодо законності прийняття загальними зборами членів кредитної спілки рішення про не виплату внесків членам кредитної та зменшення процентної ставки за вкладами без згоди вкладників](#)

[«ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.  
КРЕДИТНІ СПІЛКИ ПІД ПРИЗМОЮ СУДОВИХ РІШЕНЬ»](#)

2

2

7

9

12

15

24

26

26

ЕКСПЕРТИ ВИПУСКУ

## МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ



**Віктор РУДИЙ,**

юрисконсульт  
Об'єднання кредитних спілок  
«Програма захисту вкладів»



**Володимир ПОСПОЛТАК,**

радник проекту GTZ/DGRV  
«Підтримка фінансової діяльності на селі», к. ю. н., доцент МІМ, голова ПД Третейського суду СРО «ПАРД», радник правління ВАКС

Свої питання до наших експертів  
надсилайте на адресу редакції:  
visnyk@pzv.net.ua

### НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЗМІН ДО ІНСТРУКЦІЇ З ВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ ГРОМАДЯН» ВІД 14 ТРАВНЯ 2010 РОКУ № 1041/5

Основні зміни стосуються:

1. Загальних норми внесення відомостей та заповнення актових записів цивільного стану, які вносяться до Реєстру

Допускається складання реєстратором актових записів про шлюб без використання Реєстру у випадках реєстрації шлюбу за місцем проживання наречених, за місцем надання стаціонарної медичної допомоги або в іншому місці, якщо вони не можуть з поважних причин бути до відділу реєстрації актів цивільного стану, з подальшим обов'язковим внесенням відомостей цих актових записів до Реєстру не пізніше наступного робочого дня після проведення реєстрації.

До законодавчого врегулювання у такому самому порядку провадить-

ся реєстратором реєстрація розірвання шлюбу в установі виконання покарань за заявою особи, засудженої до позбавлення волі, відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 16.10.2008 № 1761/5 «Про тимчасове врегулювання питання реєстрації розірвання шлюбу осіб, засуджених до позбавлення волі», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.10.2008 за № 98-7/15678».

2. Додатків до Інструкції.

Внесено зміни до Витягів з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про:

- реєстрацію народження відповідно до статей 126, 133, 135 Сімейного кодексу України;
- про смерть;
- про шлюб щодо підтвердження дошлюбного прізвища
- про реєстрацію шлюбу;
- реєстрацію шлюбу із зазначенням відомостей про другого з подружжя;
- розірвання шлюбу;
- зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові).

## ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДІМНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

### НАКАЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ АДІМНІСТРАЦІЇ УКРАЇНИ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ УЗАГАЛЬНЮЮЧОГО ПОДАТКОВОГО РОЗ'ЯСНЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ШТРАФНИХ (ФІНАНСОВИХ) САНКЦІЙ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ» ВІД 1 КВІТНЯ 2010 РОКУ № 210

Узагальнююче податкове роз'яснення включає наступні питання:

1. Щодо застосування штрафних

(фінансових) санкцій, передбачених підпунктами 17.1.1 та 17.1.2 пункту 17.1 статті 17 Закону України від 21 грудня 2000 року № 2181-III «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (далі - Закон № 2181).

1.1. Відповідно до підпункту «а» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 Закону № 2181 податковий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкових зобов'язань платника податків у разі, якщо платник податків не подає у встановлені строки податкову декларацію.

Якщо платник податків не подає у встановлені строки податкову декларацію згідно з підпунктом 17.1.1 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181 та підпунктом 6.1.1 пункту 6.1 Інструкції про порядок застосування та стягнення сум штрафних (фінансових) санкцій органами державної податкової служби, затвердженої наказом ДПА України від 17.03.2001 № 110, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.03.2001 за № 268/5459, зі змінами та доповненнями (далі - Інструкція № 110), до такого платника податків за неподання або затримку подання кожної декларації застосовується штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

1.2. Якщо платник податків не подає декларацію і за результатами перевірки податковий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання платника за вказаними підставами, то за кожний звітний податковий період, в якому виникає податкове зобов'язання, згідно з підпунктом 17.1.2 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181 та підпунктом 6.1.2 пункту 6.1 Інструкції № 110 до такого платника податків додатково до штрафних санкцій, визначених підпунктом 17.1.1 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181, застосовуються штрафні (фінансові) санкції у розмірі десяти відсотків суми податкового зобов'язання за кожний повний або неповний місяць затримки подання податкової декларації (незалежно від кількості установлених для такого податку, збору (обов'язкового платежу) податкових періодів, що минули), але не більше п'ятдесяти відсотків суми нарахованого податкового зобов'язання та не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

## 2. Щодо застосування штрафних (фінансових) санкцій, передбачених підпунктами 17.1.3 та 17.1.6 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181.

*2.1 Щодо застосування штрафних (фінансових) санкцій, визначених підпунктом 17.1.3 пункту 17.1 статті 17 Закону України № 2181.*

Відповідно до підпункту «б» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 Закону № 2181 податковий орган зобо-

в'язаний самостійно визначити суму податкових зобов'язань платника податків у разі, якщо дані документальних перевірок діяльності платника податків свідчать як про заниження, так і про завищення податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях.

У разі коли дані документальної перевірки платника податків свідчать про заниження суми податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях, і податковий орган виявляє суму недоплати відповідно до підпункту 17.1.3 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181 та підпункту 6.1.3 пункту 6.1 Інструкції № 110 такий платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі десяти відсотків суми недоплати (заниження суми податкового зобов'язання) за кожний з податкових періодів, установлених для такого податку, збору (обов'язкового платежу), починаючи з податкового періоду, на який припадає така недоплата, та закінчуючи податковим періодом, на який припадає отримання таким платником податків податкового повідомлення від податкового органу, але не більше п'ятдесяти відсотків такої суми недоплати та не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян сукупно за весь строк недоплати незалежно від кількості податкових періодів, що минули.

Пунктом 2.8 Інструкції № 110 визначено, що недоплата - це заниження суми податкового зобов'язання за відповідні базові податкові (звітні) періоди.

При цьому, підпунктом 6.1.3 пункту 6.1 Інструкції № 110 передбачено, що у разі якщо за результатами перевірки виявлено в окремих податкових періодах суми недоплат, то за кожний з таких податкових періодів нараховуються штрафні (фінансові) санкції у порядку та розмірах, визначених цим пунктом.

Отже, штрафні (фінансові) санкції відповідно до підпункту 17.1.3 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181 застосовуються на визначені перевіркою суми занижень податкових зобов'язань (недоплат) за відповідні базові податкові (звітні) періоди без урахування встановлених перевіркою завищень податкових зобов'язань

в інших базових податкових періодах (крім випадків, коли до початку перевірки платник податків самостійно виявив факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів та відповідно до пункту 17.2 статті 17 Закону № 2181 відкоригував ці суми шляхом подання уточнюючого розрахунку або відображення коригувань у відповідних рядках декларацій за наступні податкові періоди).

Інструкцією № 110 передбачена послідовність дій при розрахунку штрафних (фінансових) санкцій з метою дотримання вимог щодо максимального (п'ятдесяти відсотків) та мінімального (десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян) їх розміру, а саме:

1) визначається сукупно сума недоплат за кожною з декларацій за всіма податковими періодами, в яких вони виявлені;

2) визначається сукупно сума штрафних (фінансових) санкцій за всіма податковими періодами, у яких були виявлені суми недоплат та за якими нараховані такі штрафні (фінансові) санкції;

3) здійснюється обчислення максимального та мінімального розміру штрафних (фінансових) санкцій від сукупної суми недоплат та порівнюється із фактично нарахованою сумою штрафних (фінансових) санкцій, визначеною сукупно за всі податкові періоди, в яких були виявлені суми недоплат.

До сплати визначаються суми штрафних (фінансових) санкцій, що не перевищують максимальний розмір та не є нижчими від мінімального розміру, визначених цим пунктом.

*2.2. Щодо застосування штрафних (фінансових) санкцій, визначених підпунктом 17.1.6 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181.*

Підпунктом 17.1.6 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181 передбачено, що у разі коли платника податків (посадову особу платника податків) засуджено за скоєння злочину щодо ухилення від сплати податків або якщо платник податків декларує переоцінені або недооцінені об'єкти оподаткування, що призводить до заниження податкового зобов'язання у великих розмірах, такий плат-

ник податків **додатково** до штрафів, визначених цим пунктом, за наявності підстав для їх накладення сплачує штраф у розмірі **50 відсотків суми недоплати, але не менше ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян** сукупно за весь строк недоплати, незалежно від кількості податкових періодів, що минули. **Зниженням** податкового зобов'язання у **великих розмірах** вважається сума недоплати, яка встановлюється на рівні, визначеному Кримінальним кодексом України.

Зазначеною нормою визначаються підстави застосування і розміри додаткових штрафних (фінансових) санкцій за порушення податкового законодавства, а також випадки, в яких вони застосовуються.

Вказані штрафні (фінансові) санкції застосовуються до платників податків у таких випадках:

1) У разі **коли платника податків (посадову особу платника податків) засуджено за скоєння злочину** щодо ухилення від сплати податків, тобто вини такої особи у вчиненні кримінально караного діяння вже встановлено та доведено в законодавчо визначеному судовому порядку.

У цьому випадку **свідченням** настання першого юридичного факту є **обвинувальний вирок суду, який набрав чинності**, у частині визнання особи винною у вчиненні злочину, передбаченого статтею 212 Кримінального кодексу України, оскільки лише за вказаною статтею кваліфікуються злочинні дії **щодо умисного ухилення від сплати податків**.

Слід зазначити, що обмежень у частині розміру суми податків, щодо якої встановлено умисне ухилення від сплати, та наявності факту декларування платником податку об'єкта оподаткування у занижених розмірах у цьому випадку не встановлено. Що стосується **термінів застосування** штрафних (фінансових) санкцій у даному випадку, то прийняття відповідних податкових повідомлень-рішень повинно відбуватись у разі надходження до органів державної податкової служби відповідних рішень (вироків) судових органів із врахуванням норми, встановленої підпунктом 15.1.2 пункту 15.1 статті 15 Закону № 2181 щодо недотримання строку давності, визначеного

у підпункті 15.1.1 цього пункту, у разі коли судом встановлено скоєння злочину посадовими особами платника податків щодо умисного ухилення від сплати зазначеного податкового зобов'язання.

2) У разі якщо за результатами перевірки встановлено, що платник податків задекларував переоцінені або недооцінені об'єкти оподаткування, що призвело до **зниження податкового зобов'язання у великих розмірах**.

Виходячи із порядку, встановленого підпунктом 6.1.6 пункту 6 Інструкції № 110, декларуванням **переоцінених об'єктів оподаткування** необхідно вважати декларування **завищених об'єктів оподаткування**, а декларуванням **недооцінених об'єктів оподаткування** необхідно вважати декларування **знижених об'єктів оподаткування**.

Слід врахувати, що при застосуванні штрафних (фінансових) санкцій до платників податків у **другому випадку** на підставі підпункту 17.1.6 пункту 17.1 статті 17 Закону № 218-1 та в порядку, встановленому підпунктом 6.1.6 пункту 6.1 Інструкції № 110, обов'язковою обставиною є здійснення зазначеним платником **декларування об'єкта оподаткування у занижених розмірах**, а обов'язковою умовою для їх застосування - наслідки такого декларування, які полягають у заниженні податкових зобов'язань та донарахуванні у зв'язку з цим за актом перевірки сукупно (із урахуванням недоплат в одних періодах та завищення сум податкових зобов'язань в інших періодах) податкового зобов'язання з **конкретного** податку, збору (обов'язкового платежу) у великих розмірах.

Штрафні санкції, встановлені підпунктом 17.1.6 пункту 17.1 статті 17 Закону № 2181, у цьому випадку не застосовуються якщо податкове зобов'язання визначено податковим органом внаслідок неподання податкової декларації; або коли податковий орган при декларуванні таким платником податків об'єкта оподаткування у належному розмірі встановлює заниження податкового зобов'язання у зв'язку із застосуванням інших, ніж визначених законодавством, ставок оподаткування, порушенням порядку формування

податкового кредиту з ПДВ тощо.

Водночас у **кожній конкретній ситуації** при застосуванні зазначених штрафних (фінансових) санкцій **необхідно враховувати визначення об'єкта оподаткування для кожного податку**, який безпосередньо визначається нормою відповідного закону, що встановлює той чи інший вид податку або збору (обов'язкового платежу) в контексті самого закону.

**Великий розмір** заниженого податкового зобов'язання - це суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів у розмірі, не меншому за розмір коштів, що визначені як кваліфікуюча ознака кримінально караного діяння, передбаченого частиною 2 статті 212 Кримінального кодексу України.

Згідно з приміткою до статті 212 Кримінального кодексу України - **великий розмір** коштів - це суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, які в три тисячі і більше разів перевищують установлені законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян. При цьому, відповідно до статті 22 Закону України від 22 травня 2003 року № 889-IV «Про податок з доходів фізичних осіб», зі змінами та доповненнями (далі - Закон № 889), для норм адміністративного та кримінального законодавства у частині кваліфікації злочинів або правопорушень **сума неоподаткованого мінімуму встановлюється** на рівні податкової соціальної пільги, визначеної підпунктом 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 цього Закону для відповідного року з урахуванням положень пункту 22.4 щодо встановлення на перехідний період розмірів податкової соціальної пільги.

Разом з тим, підпунктом 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 Закону № 889 визначено, що **соціальна пільга** встановлюється у розмірі, що дорівнює 50 відсоткам однієї мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, для будь-якого платника податку.

Таким чином, **великі розміри заниження податкового зобов'язання змінюються кожного року**, оскільки залежать від зміни мінімальної заробітної плати ♦

**НАКАЗ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ  
УЗАГАЛЬНЮЮЧОГО ПОДАТКОВО-  
ГО РОЗ'ЯСНЕННЯ ЩОДО  
СУПРОВОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО  
МИТА»  
ВІД 14 КВІТНЯ 2010 РОКУ  
№ 248**

1. Загальні положення.

Державне мито згідно із Законом 1251-XII віднесено до загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів). Порядок справляння державного мита в Україні регулюється Декретом. Порядок обчислення та сплати державного мита - Інструкцією.

Державне мито справляють: суди, господарські суди, державні нотаріуси, які працюють у державних нотаріальних конторах, уповноважені на вчинення нотаріальних дій, посадові особи виконавчих комітетів сільських, селищних міських рад, де немає нотаріусів, органи МВС України, МЗС України, органи, які займаються реєстрацією паспортів громадян, органи реєстрації актів цивільного стану, органи, які видають дозволи на право полювання та рибальства, та інші органи.

Державне мито справляється за ставками у розмірах частин неоподаткованого мінімуму доходів громадян та у відсотковому співвідношенні до відповідної суми документа (суми позову, вартості відчужуваної майна тощо).

Державне мито сплачується за місцем розгляду та оформлення документів і зараховується до бюджету місцевого самоврядування, крім мита, що справляється з позовних заяв, які подаються до господарського суду, із апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови господарських судів, заяв про їх перегляд за нововиявленими обставинами, а також за дії, пов'язані з одержанням охоронних документів (патентів і свідоцтв) на об'єкти інтелектуальної власності, та за подання до Кабінету Міністрів України проекту створення промислово-фінансової групи, яке зараховується до Державного бюджету України.

Державне мито сплачується до подання заяви чи вчинення дій, за які воно справляється, а у відповід-

них випадках - при видачі документів. Державне мито сплачується готівкою або шляхом перерахувань із рахунку платника в кредитній установі. З позовних заяв, що подаються до суду та господарського суду в іноземній валюті, а також за дії та операції в іноземній валюті державне мито сплачується в іноземній валюті. У разі коли розмір ставок державного мита передбачено в частинах офіційно встановленого неоподаткованого мінімуму доходів громадян, державне мито сплачується в іноземній валюті з урахуванням курсу грошової одиниці Національного банку України.

2. Щодо повернення державного мита (судового збору).

Сплачене державне мито підлягає поверненню частково або повністю у випадках, передбачених статтею 8 Декрету, зокрема:

- внесення державного мита в більшому розмірі, ніж передбачено чинним законодавством;
- повернення заяви (скарги) або відмови в її прийнятті;
- припинення провадження у справі або залишення позову без розгляду, якщо справа не підлягає розгляду в суді чи в господарському суді, а також коли позов подано недієздатною особою;
- скасування в установленому порядку рішення суду.

Основною умовою для повернення державного мита є подання заяви платником до відповідної установи, що справляє мито, протягом року з дня зарахування його до відповідного бюджету.

Крім того, державне мито повертається органами Державного казначейства України за умови, якщо до заяви платника додано висновок (ухвалу суду, господарського суду, в інших випадках довідку установи, яка справляла мито) про обставини, що є підставою для повного або часткового повернення державного мита, а також оригінали документів, що підтверджують сплату державного мита (пункт 17 Інструкції). Ці положення викладено в Порядку повернення платникам помилково та/або надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів), затвердженому наказом Державного казначейства України від

10.12.2002 № 226, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 25.12.2002 за № 1000/7288.

2. Щодо правильності справляння державного мита при нотаріальному засвідченні вірності копій документів

Державне мито за нотаріальне засвідчення вірності копій документів та витягів з них (за сторінку) справляється у розмірі 0,01 неоподаткованого мінімуму доходів громадян і вираховується виходячи з розміру зазначеного неоподаткованого мінімуму, що діє на день сплати державного мита.

За засвідчення копій і витягів з документів державне мито справляється з кожної сторінки документа незалежно від формату і кількості рядків.

При засвідченні вірності кожної копії одного документа (коли на прохання особи видається кілька копій) державне мито стягується виходячи із кількості засвідчених документів (за дві копії документа, який складається із 1 сторінки - 0,02 неоподаткованого мінімуму доходів громадян, за три - 0,03 і т. д.)

3. Щодо справляння державного мита при подачі апеляційної скарги до апеляційного господарського суду на ухвалу місцевого господарського суду про залишення позову без розгляду.

Відповідно до підпункту «г» пункту 2 статті 3 Декрету державне мито із апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови, а також заяв про перегляд їх за нововиявленими обставинами, справляється у розмірі 50 відсотків ставки, що підлягає сплаті у разі подання заяви, для розгляду спору в першій інстанції, а із спорів майнового характеру - 50 відсотків ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми (у редакції Закону України від 7 березня 2002 року № 3096-III).

Порядок подання позову і сплати державного мита визначено ГПК України, зокрема, відповідно до статті 94 ГПК України апеляційна скарга (подання) подається (вноситься) до суду у письмовій формі і до неї додаються докази сплати державного мита. Пунктом 3 статті 97 ГПК України встановлено, що апеляційна скарга (подання) не

приймається до розгляду і повертається апеляційним господарським судом, якщо до скарги не подано документів, що підтверджують сплату державного мита у встановлених порядку і розмірі.

Відповідно до статті 4<sup>5</sup> ГПК України та статті 208 ЦПК України ухвала суду є одним із різновидів судових рішень.

Слід зауважити, що апеляційні скарги на ухвали місцевого господарського суду розглядаються у порядку, передбаченому для розгляду апеляційних скарг на рішення місцевого господарського суду (стаття 106 ГПК України).

Враховуючи викладене, при подачі апеляційної скарги до апеляційного господарського суду на ухвалу місцевого господарського суду про залишення позову без розгляду державне мито сплачується відповідно до підпункту «г» пункту 2 статті 3 Декрету.

4. Щодо діючих ставок при подачі позовних заяв до господарського суду, із апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови, а також заяв про перегляд їх за нововиявленими обставинами.

Справляння державного мита в Україні регулюється Декретом, яким визначено платників державного мита на території України (фізичні та юридичні особи - за вчинення в їх інтересах дій та видачу документів, що мають юридичне значення, уповноваженими на те органами), об'єкти справляння державного мита, тобто, за що саме воно справляється, розміри ставок державного мита та порядок його сплати.

Законом 2505-IV, який набрав чинності з дня опублікування (опубліковано 31.03.2005 № 58 - 59 «Урядовий кур'єр»), внесено зміни до чинного законодавства, зокрема до Декрету.

Таким чином, підпункт «а» пункту 2 статті 3 Декрету викладено у новій редакції, і, починаючи з 31 березня 2005 року, ставка державного мита, що справляється із позовних заяв майнового характеру, які подаються до господарських судів, визначена у розмірі 1 відсотка ціни позову, але не менше 6 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 1500 неоподатковуваних мінімумів

мів доходів громадян, вираховується виходячи з розміру зазначеного неоподаткованого мінімуму, що діє на день сплати державного мита (не менше  $6 \times 17 = 102,0$  грн. і не більше  $1500 \times 17 = 25500,0$  гривень).

Слід зауважити, що до внесення відповідних змін ставка державного мита за вищезазначені дії становила 1 відсоток ціни позову, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Із апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови, а також заяв про перегляд їх за нововиявленими обставинами, справляється державне мито в розмірі 50 відсотків ставки, що підлягає сплаті у разі подання заяви, для розгляду спору в першій інстанції, а із спорів майнового характеру - 50 відсотків ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми (підпункт «г» пункту 2 статті 3 Декрету).

Порядок подання позову і сплати державного мита визначений ГПК України, зокрема, відповідно до статті 55 ГПК України ціну позову визначає позивач, у випадках неправильного зазначення ціни позову вона визначається судьєю. Інструкцією визначено, що державне мито сплачується до подання позовної заяви або заяви про перегляд її за нововиявленими обставинами.

Статтею 63 ГПК України передбачено, що у разі несплати державного мита у встановленому порядку та розмірі, позовна заява і додані до неї документи повертаються без розгляду.

Також повідомляємо, що з позовних заяв, які носять одночасно майновий і немайновий характер, державне мито сплачується за ставками, встановленими для позовних заяв майнового характеру, і за ставками, встановленими для позовних заяв немайнового характеру ♦

**ЛИСТ ПОДАТКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ  
«ПРО РОЗГЛЯД ЛИСТА ЩОДО  
ВКЛЮЧЕННЯ ПЛАТНИКОМ  
ПОДАТКУ ДО СКЛАДУ ВАЛОВИХ  
ВИТРАТ СУМ ЗАБОРГОВАНІСТІ НА  
ПІДСТАВІ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКОГО  
СУДУ»**

ДПА повідомила таке:

1. Підпунктом 12.1.1 пункту 12.1 статті 12 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» встановлено, що платник податку - продавець товарів (робіт, послуг) має право збільшити суму валових витрат звітного періоду на вартість відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) у поточному або попередніх звітному податкових періодах у разі коли покупець таких товарів (робіт, послуг) затримує без погодження з таким платником податку оплату їх вартості (надання інших видів компенсацій їх вартості). Таке право на збільшення суми валових витрат виникає, якщо протягом такого звітного періоду відбувається будь-яка з таких подій, зокрема, платник податку звертається до суду з позовом (заявою) про стягнення заборгованості з такого покупця або про порушення справи про його банкрутство чи стягнення заставленого ним майна.

Згідно з положеннями частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами.

Суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує захист гарантованих Конституцією та законами України прав і свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави (підпункт 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України у справі про призначення судом більш м'якого покарання від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004).

Тому в контексті статті 55 Конституції України органи судової влади можуть здійснювати функцію захисту майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та/або юридичних осіб у сфері цивільних і господарських правовідносин.

Третейський розгляд спорів сторін у сфері цивільних і господарських правовідносин - це вид недержавної юрисдикційної діяльності, яку третейські суди здійснюють на підставі законів України шляхом застосування, зокрема, методів арбітражування. Згідно з положеннями частини п'ятої статті 124 Конституції Укра-

їни судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України.

Відповідно до Закону України «Про третейські суди» третейські суди приймають рішення тільки від свого імені (стаття 46), а самі ці рішення, ухвалені в межах чинного законодавства, є обов'язковими лише для сторін спорів. Забезпечення примусового виконання рішень третейських судів перебуває за межами третейського розгляду та є завданням компетентних судів і державної виконавчої служби (стаття 57 Закону, пункт 1 частини другої статті 3 Закону України «Про виконавче провадження»).

Отже, третейський розгляд не є правосуддям, а рішення третейських судів є лише актами недержавної юрисдикційної діяльності з вирішення спорів сторін у сфері цивільних і господарських відносин.

Третейські суди та Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України

не віднесені до системи судів загальної юрисдикції (стаття 125 Конституції України).

З аналізу положень Закону України «Про третейські суди» випливає, що третейські суди є недержавними незалежними органами захисту майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та/або юридичних осіб у сфері цивільних і господарських правовідносин. Здійснення третейськими судами функції захисту, передбаченої в абзаці сьомому статті 2, статті 3 Закону України «Про третейські суди», є здійсненням ними не правосуддя, а третейського розгляду спорів сторін у цивільних і господарських правовідносинах.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж», арбітраж - це будь-який арбітраж (третейський суд) незалежно від того, чи утворюється він спеціально для розгляду окремої справи, чи здійснюється постійно діючою арбітражною установою, зокрема Міжнародним комерцій-

ним арбітражним судом або Морською арбітражною комісією при Торгово-промисловій палаті України.

Таким чином, третейські суди та Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України не здійснюють правосуддя, їх рішення не є актами правосуддя, а самі вони не входять до системи судів загальної юрисдикції.

З огляду на вищезазначене та враховуючи статті 124, 125 Конституції України, платник податку має право на збільшення суми валових витрат відповідно до підпункту 12.1.1 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» лише у випадку звернення до суду загальної юрисдикції, який ухвалює рішення іменем України.

Застосування підпункту 12.1.1 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» при зверненні платника податку до третейського суду та Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України є неправомірним ♦

## НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

### ЛИСТ ПРО НАДАННЯ РОЗ'ЯСНЕННЯ ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ РЕЄСТРАЦІЇ ДОГОВОРУ КРЕДИТУВАННЯ (ПОЗИКИ) В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Національний банк України (далі — НБУ) з метою запобігання випадкам шахрайства з використанням банківських гарантій, що є забезпеченням виконання резидентами-позичальниками зобов'язань за договорами кредитування (позик) в іноземній валюті (далі - договори), укладеними з нерезидентами-кредиторами, звертає увагу територіальних управлінь НБУ та банків на те, що банківські гарантії є інструментом великого ризику використання з метою здійснення фінансового шахрайства на міжнародному рівні. За оцінками FATF, банківські гаран-

тії використовуються як інструмент з метою відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом.

Враховуючи вищезазначене, для запобігання використанню банківських гарантій з протиправною метою, зокрема з метою вчинення шахрайства, рекомендуємо:

#### 1) уповноваженим банкам:

переглянути внутрішні банківські положення, на підставі яких приймається рішення про надання гарантій та умови їх видачі, зокрема в частині осіб, які уповноважені підписувати такі фінансові документи;

уникати випадків надання гарантій за договорами, на підставі яких виникатиме безвідкличне зобов'язання гаранта сплатити кошти на користь нерезидента без документального підтвердження надання нерезидентом-кредитором та одержання резидентом-позичальником коштів за кредитом (позикою);

на підставі пункту 3.3 глави 3 розділу I Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам, що затверджене постановою Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 270 (далі — Положення) під час прийняття рішення про надання резиденту-позичальнику згоди на обслуговування операцій за договором, що передбачає надання іншим уповноваженим банком гарантії на користь нерезидента-кредитора, вимагати від резидента-позичальника документи, що підтверджують наявність позитивного рішення банку-гаранта про надання такої гарантії (якщо її ще не надано) або надання такої гарантії / наприклад, лист банку-гаранта (юридичної особи) за підписом керівника банку з відбитком печатки

банку/. У разі згоди на обслуговування операцій за договором банк повинен перевірити відповідність інформації про гарантію, що зазначена в повідомленні про договір (відповідно пункт 18 або пункт 15 за формою додатка 2 або 3 до Положення) документам, що подаються резидентом-позичальником;

2) територіальним управлінням під час розгляду документів, що подаються резидентом-позичальником

**НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ  
ЛИСТ ПРО ОКРЕМІ ПИТАННЯ  
ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ  
ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ WESTERN  
UNION В УКРАЇНІ ВІД 28.04.2010  
№ 13-121/2291-7005**

Національний банк України звертає увагу керівників уповноважених банків, небанківських фінансових установ, національного оператора поштового зв'язку (далі - банки) на окремі питання діяльності міжнародної платіжної системи Western Union в Україні.

На сьогодні міжнародна платіжна система Western Union пропонує послугу з переказу коштів в іноземній валюті на територію України з виплатою такого переказу в гривнях. При цьому зазначена міжнародна платіжна система пропонує відповіднику послуги щодо здійснення виплати переказу на території України у гривнях за курсом гривні до іноземної валюти, який встановлюється міжнародною платіжною системою.

Наголосив та тому, що перекази в іноземній валюті за поточними валютними неторговельними операціями, що здійснюються за дорученням і на користь фізичних осіб (в тому числі і з використанням міжнародних платіжних систем), регулюються нормами Правил здійснення за межі України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні, затверджені постановою Правління Націо-

для одержання реєстраційного свідоцтва до договору, яке передбачає наявність гарантії на користь нерезидента-кредитора:

- на підставі пункту 2.8 глави 2 розділу I Положення вимагати від резидента-позичальника подання додаткових документів, що підтверджують наявність позитивного рішення гаранта про надання такої гарантії (якщо її ще не надано) або надання такої гарантії /

нального банку України від 29.12.2007 № 496 (далі - Правила). Здійснення зазначених переказів через міжнародну платіжну систему Western Union можливе лише за умови дотримання вимог Правил.

Відповідно до вимог пункту 1.7 глави 1 Правил виплата переказу, що надійшов в іноземній валюті, може бути здійснена в гривні виключно на бажання бенефіціара (на підставі його заяви).

На сьогодні технічні аспекти програмного комплексу системи Western Union налаштовані таким чином, що у разі, якщо платіжною системою регламентується виплата переказу в іноземній валюті у гривнях, то процедура здійснення такого переказу позбавляє бенефіціара права вибору валюти до отримання.

Національний банк України неодноразово звертав увагу керівництва компанії «Вестерн Юніон Файненшл Сервісес Гмбх» в Україні і вимагав доопрацювати технічні аспекти програмного комплексу міжнародної платіжної системи Western Union для забезпечення здійснення в Україні переказів в іноземній валюті в межах чинного законодавства України.

На сьогодні вимоги Національного банку України не були виконані.

Враховуючи викладене, НБУ зобов'язав банки з 30.04.2010 припинити до часу врахування компанією «Вестерн Юніон Файненшл Сервісес Гмбх» вимог Національного банку України здійснювати виплату переказів у гривнях, що надійшли на територію України в іноземній валюті через міжнародну платіжну систему Western Union, у разі, якщо

наприклад, лист банку-гаранта (юридичної особи) за підписом керівника банку з відбитком печатки банку/;

- за договором, що має забезпечуватися гарантією уповноваженого банку, пересвідчитися в тому, чи приймав такий банк рішення про надання гарантії/надавав гарантію ♦

виплата переказу в гривнях зазначалася відправником за межами України.

Керівники банків несуть персональну відповідальність за дотримання зазначених вимог і їх порушення буде кваліфікуватися Національним банком України як порушення банками Правил, що тягне за собою відповідальність згідно із законодавством України.

Окремо НБУ звернув увагу на практичне застосування вимог постанови Правління Національного банку України від 09.09.2009 № 538 «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України», якими визначено, що голова правління банку до початку робочого дня встановлює курс купівлі та продажу іноземних валют за гривні, який є єдиним для всіх структурних підрозділів банку.

При цьому банк не має права змінювати значення зазначеного курсу протягом операційного (робочого) дня. Не допускається встановлення банком різних курсів купівлі та продажу готівкових іноземних валют з метою забезпечення проведення клієнтами різних за суттю операцій з іноземною валютою.

Зазначені вимоги мають чітко дотримуватися банками та застосовуватися у системному зв'язку з вимогами пункту 1.7 глави 1 Правил в частині перерахунку іноземної валюти у гривні, при виплаті клієнту переказу готівкою, що надійшов в іноземній валюті, на бажання клієнта у гривнях ♦



# ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

## РОЗПОРЯДЖЕННЯ ВІД 22.04.2010 Р. № 360 «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗМІН ДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ З ПИТАНЬ ФІНАНСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ (ПЛАТЕЖІ НАГЛЯДУ)»

Планується, що реалізація Концепції створить передумови для забезпечення ефективного та надійного розвитку ринку небанківських фінансових послуг, запровадження системи пруденційного нагляду, зменшення навантаження на Державний бюджет України, підвищення інституційної спроможності Держфінпослуг, в тому числі розвитку матеріально-технічної бази та зниженню рівня плінності кадрів.

Концепція включає питання:

### 1. Фінансової незалежності Держфінпослуг як елементу підвищення її інституційної спроможності

Інституційна спроможність органу регулювання та нагляду за ринком фінансових послуг має базуватись на таких основних постулатах:

1) регуляторна незалежність, що пов'язана із повноваженнями щодо запровадження пруденційних норм та правил;

2) незалежність від будь-якого політичного втручання та тиску з боку ринку;

3) інституційна автономія, що пов'язана із забезпеченням достатніх повноважень органу нагляду;

4) фінансова незалежність.

Реалізація основних функцій та завдань органів регулювання та нагляду за ринком фінансових послуг неможлива без належного рівня фінансової незалежності. У багатьох країнах світу, зокрема у Великій

Британії, Австрії, Німеччині, Австралії, Канаді, Словаччині та ін., для забезпечення належного рівня фінансування основна частина витрат з утримання наглядових органів перекладається на ринок, тобто регулятори фінансуються за рахунок вигодонабувачів регулювання (надавачів фінансових послуг). На практиці це означає, що регулятор стягує плату з суб'єктів регульованої галузі. Разом з тим, у багатьох країнах така плата супроводжується додатковим фінансуванням із державного бюджету, тобто передбачається змішана система фінансування.

Узагальнюючи світову практику, необхідно підкреслити, що за результатами дослідження, проведеного експертами Міжнародного валютного фонду у 2009 році, близько 76 відсотків органів нагляду за страховою діяльністю та ринком цінних паперів утримуються за рахунок платежів нагляду. При цьому можливість такого способу фінансування переважно закріплена на рівні законодавчих актів, натомість фінансування за рахунок платежів нагляду лише 36 відсотків органів регулювання та нагляду передбачене на рівні підзаконних актів та за погодженням із Міністерством фінансів відповідної країни.

Існуюча система фінансування Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, яка є спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг, здійснюється лише за рахунок коштів Державного бюджету України та не в змозі забезпечити наявність достатнього фінансування потреб уповноваженого органу.

Вирішення Держфінпослуг системних питань реформування небанківського фінансового сектору, пов'язаних у тому числі із запровадженням пруденційного нагляду за ринком небанківських фінансових послуг, неможливо за умов відсутності належного рівня політичної та фінансової автономії Держфінпослуг.

Наявні фінансові та матеріально-технічні ресурси та кадровий потенціал, закладений при створенні Держфінпослуг, вже не відповідають високій динаміці розвитку фінансових ринків і складності запропонованих ними продуктів. За висновками Місії Агентства міжнародного розвитку США та Світового банку обсяги фінансування Держфінпослуг є недостатніми, що має істотний вплив на плінність кадрів, особливо керівників середньої ланки.

Альтернативними варіантами вирішення проблеми щодо підвищення фінансової незалежності Держфінпослуг можуть стати такі:

1) збереження механізму фінансування Держфінпослуг тільки за рахунок бюджетних коштів, що, з одного боку, спричиняє високу плінність кадрів та недостатню спроможність реалізовувати функції та завдання Держфінпослуг, а, з іншого боку, спричиняє фінансове навантаження на Державний бюджет України і потребуватиме щорічного додаткового збільшення видатків;

2) запровадження змішаної системи фінансування Держфінпослуг: частково - за рахунок коштів Державного бюджету України, частково - за рахунок платежів нагляду. На сьогодні такий варіант може бути прийнятливим заінтересованими державними органами і дозволить запровадити кращу світову практику організації фінансування органів регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг, підвищити інституційну спроможність Держфінпослуг та знизити навантаження на Державний бюджет України. Це поєднання буде достатньо гнучким, аби задовольняти вимоги перехідного періоду з поступовим переходом до повного фінансування за рахунок платежів нагляду, якщо це буде визнано за необхідне.

Необхідно констатувати, що за умови забезпечення можливості Держфінпослуг незалежно вирішувати питання визначення джерел, розміру та виконання свого кошторису,

істотно зменшиться рівень політичного втручання (тиску через кошторис), зросте швидкість реакції Держфінпослуг на нові потреби, що виникають у сфері нагляду, та забезпечуватиметься залучення компетентних фахівців завдяки достойній зарплаті.

Варто зазначити, що пропозиції місії Агентства міжнародного розвитку США та Світового банку розглядають також альтернативний варіант рішення шляхом інтеграції Держфінпослуг до Національного банку України.

## 2. Реформування системи фінансування Держфінпослуг та необхідні зміни до чинного законодавства

З урахуванням фінансової кризи та з огляду на необхідність запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами, підвищення рівня фінансового забезпечення Держфінпослуг пропонується здійснити шляхом внесення необхідних змін до законодавства щодо запровадження системи змішаного фінансування, якою передбачатиметься фінансування за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів, у вигляді спеціального збору за здійснення Держфінпослуг нагляду за фінансовими установами.

За рахунок коштів Державного бюджету України є доцільним фінансувати витрати на оплату праці службовців Держфінпослуг згідно з кошторисом Держфінпослуг на відповідний рік.

За рахунок платежів нагляду у вигляді спеціального збору є доцільним фінансувати здійснення Держфінпослуг нагляду за фінансовими

установами, тобто розвиток матеріально-технічної бази Держфінпослуг, в тому числі створення та розвиток інформаційно-аналітичної бази, видання друкованих видань Держфінпослуг з питань нагляду, додаткові заохочення та спеціальні надбавки службовцям Держфінпослуг, їх підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації та соціально-побутове забезпечення.

Спеціальний збір має сплачуватись фінансовими установами у вигляді початкового збору та регулярного збору, який зараховується на відповідний рахунок органів Державного казначейства України. При цьому Держфінпослуг має бути головним розпорядником коштів, акумульованих у якості спеціального збору за здійснення нагляду за фінансовими установами. Кошти, отримані у якості спеціального збору за здійснення Держфінпослуг нагляду за фінансовими установами, мають включатися до складу спеціального фонду Державного бюджету України.

Розмір спеціального збору (початкового та регулярного) встановлюється на рівні закону та сплачується фінансовими установами фіксованим платежем. У разі необхідності, законом України про Державний бюджет України на відповідний рік, розмір цього збору може уточнюватися.

Спеціальний збір має розраховуватись:

- 1) для страхових компаній - від валових зібраних страхових премій;
- 2) для недержавних пенсійних фондів, кредитних спілок та інших

фінансових установ від сукупної вартості чистих активів.

При цьому, сума валових зібраних страхових премій та сукупна вартість чистих активів учасника фінансового ринку визначаються за даними фінансової звітності за останній звітний рік.

Адміністрування сплати фінансовими установами спеціального збору, перевірку розрахунків та контроль за повнотою і своєчасністю сплати вказаного збору кожною фінансовою установою здійснюватиметься Державною податковою адміністрацією України. Реалізація такого підходу до фінансування вимагає запровадження виваженої політики щодо побудови фінансового контролю за належним використанням платежів нагляду, в тому числі шляхом надання Держфінпослуг звітів щодо використання коштів зі спеціального фонду Державного бюджету України до Міністерства фінансів України. Запропоновані зміни можливо реалізувати шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» у частині встановлення джерел фінансування Держфінпослуг, Закону України «Про систему оподаткування» щодо доповнення переліку загальнодержавних податків та зборів (обов'язкових платежів), Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» щодо включення до складу валових витрат грошових коштів, що відраховуються суб'єктами ринку небанківських фінансових послуг на фінансування Держфінпослуг ♦

## **РОЗПОРЯДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ «ПРО ОПРИЛЮДНЕННЯ ЛИСТА ДЕРЖФІНПОСЛУГ ЩОДО ПРИВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЯКА РОЗМІЩЕНА В ДЕРЖАВНОМУ РЕЄСТРІ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, У ВІДПОВІДНІСТЬ ДІЙСНИМ ДАНИМ» ВІД 20.05.2010 № 423**

Держфінпослуг звернула увагу фінансових установ на те, що невідповідність даних у реєстраційній картці юридичної особи в Державному реєстрі фінансових установ дійсним даним є неприпустимою.

Держфінпослуг нагадала, що порядок набуття юридичними особами (кредитними спілками) статусу фінансової установи та вимоги щодо внесення інформації про них до Реєстру визначені такими розпорядженнями Держфінпослуг:

- 1) від 28.08.2003 № 41 «Про затвердження Положення про Дер-

жавний реєстр фінансових установ»;

- 2) від 22.06.2004 № 1099 «Про затвердження Положення про внесення інформації про кредитні спілки до Державного реєстру фінансових установ»;

Держфінпослуг звернула увагу на необхідність чіткого дотримання вимог чинного законодавства, особливо в разі виникнення змін та/або доповнень, що виникли в документах, які подавались фінансовими установами для внесення інформації до Реєстру.

Держфінпослуг рекомендує фінансовим установам провести самостійну перевірку даних реєстраційної картки юридичної особи, яка розміщена в Реєстрі, з метою приведення її у відповідність дійсним даним, та подати одночасно з пакетом звітності фінансової установи за 1 півріччя 2010 року паперову та електронну форми реєстраційної картки юридичної особи з відповідними змінами та копіями документів, що засвідчують зміни. При цьому:

1. Подаються документи, які під-

верджують відповідні зміни, наприклад:

- копія свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи;
- витяг із статуту товариства в частині інформації про місцезнаходження товариства та розмір статутного фонду;
- копія наказу про призначення керівника юридичної особи;
- копія наказу про призначення головного бухгалтера;
- копія наказу про призначення відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

тощо.

2. Реєстраційна картка юридичної особи заповнюється виключно для юридичної особи (без подання реєстраційних карток відокремлених підрозділів).

3. Реєстраційна картка юридичної особи та підтверджуючі документи (в паперовій формі) повинні бути прошнуровані, пронумеровані та засвідчені підписом керівника та печаткою фінансової установи і подаватись окремо від пакета документів звітності фінансової установи ♦

## ЛИСТ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ ВІД 12.04.2010 № 4653/44-6

Держфінпослуг повідомила свою правову позицію щодо:

1. Стану виконання підзаконних актів Держфінпослуг щодо порядку отримання документів дозвільного характеру.

Держфінпослуг видає три види дозволів, а саме:

- дозвіл на право прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б;

- дозвіл на право здійснення емісії сертифікатів фонду операцій з нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми при будівництві житла та операціях з нерухомістю»;

- дозвіл на здійснення емісії іпотечних сертифікатів відповідно до Закону України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати», які прямо передбачені чинним законодавством.

Зазначені вище дозволи надають можливість фінансовим установам приймати на себе, перш за все, додаткові фінансові ризики при наданні ними відповідних фінансових послуг споживачам, що потребує швидкого реагування при здійсненні нагляду та регулювання діяльності фінансових установ.

У зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону України від 11.02.2010 № 1869-VI «Про

внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який набирає чинності з 01.04.2010 (опублікований у газеті «Голос України» від 02.03.2010 № 37) дія цього Закону не поширюється на відносини державного регулювання ринків фінансових послуг.

2. Внесення змін до підзаконних актів з метою виконання вимог абзацу дев'ятого частини першої статті 1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

На сьогоднішній день нормативно-правовими актами Держфінпослуг принцип мовчазної згоди, що визначений в Законі України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», не встановлено.

У зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону України від 11.02.2010 № 1869-VI «Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який набирає чинності з 01.04.2010 (опублікований у газеті «Голос України» від 02.03.2010 № 37), дія цього Закону не поширюється на відносини державного регулювання ринків фінансових послуг.

3. Підзаконних актів з питань мораторію на здійснення заходів державного нагляду або контролю.

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та

відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначає Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Сфера дії цього Закону визначена у статті 2 цього Закону, згідно з якою дія цього Закону не поширюється, зокрема, на відносини, що виникають під час здійснення заходів спеціального державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку фінансових послуг.

В свою чергу, загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю і надання фінансових послуг встановлені Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Відповідно до частини першої статті 20 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» державне регулювання ринків фінансових послуг не пов'язаних з банківськими послугами та послугами на ринку цінних паперів та похідних цінних паперів здійснюється спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг, яким є Держфінпослуг.

Згідно з частиною другою статті 30 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» періодичність інспектування фінансових установ, а також їх споріднених та афілійованих осіб встановлюється Держ-

фінпослуг. Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що порядок та умови інспектування фінансових установ установлюється

законами України, в тому числі Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», та відом-

чими нормативно-правовими актами Держфінпослуг ♦

## ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ

### НАКАЗ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ» ВІД 26 БЕРЕЗНЯ 2010 РОКУ № 37

Методичні рекомендації розроблено для застосування їх суб'єктами фінансового моніторингу у практичній діяльності з метою зменшення ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, у зв'язку із оприлюдненням Публічної заяви Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (FATF) від 18 лютого 2010 року.

У заяві визначено перелік країн, що мають стратегічні недоліки у побудові системи запобігання та протидії відмиванню злочинних доходів та фінансуванню тероризму, що становлять ризик для міжнародної фінансової системи. Враховуючи ступінь ризику та рівень співпраці зазначених країн з FATF, а також з регіональними організаціями по типу FATF, їх перелік розподілено на три групи:

I. Група країн, щодо яких слід застосовувати контрзаходи (обмеження та, в окремих випадках, заборону встановлення ділових відносин або проведення операцій).

II. Група країн, які мають стратегічні недоліки в системі боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, та які станом на

лютий 2010 року не приєдналися до плану дій, розробленого FATF, з метою усунення виявлених недоліків.

III. Група країн, які мали стратегічні недоліки в системі боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму раніше, та які все ще мають бути усунені найближчим часом.

До групи країн I, зважаючи на значні ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, віднесено Іран (далі по тексту - Ісламська Республіка Іран).

З метою зменшення ризиків, пов'язаних з Ісламською Республікою Іран, при встановленні ділових відносин та проведенні операцій, що пов'язані з цією країною, звертаємо увагу на необхідність урахування суб'єктами фінансового моніторингу обмежень, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 № 1092 «Про виконання резолюцій Ради Безпеки ООН щодо Ісламської Республіки Іран» (далі - Постанова Кабінету Міністрів України № 1092). Зазначеною постановою передбачено дотримання встановлених вимог щодо:

- заборони прямого чи опосередкованого постачання, продажу або передачі Ісламській Республіці Іран з території України чи громадянами України або з використанням морських чи повітряних суден під прапором України, або для використання в Ісламській Республіці Іран чи в її інтересах будь-яких предметів, матеріалів, обладнання, товарів і технологій незалежно від країни походження, що можуть сприяти діяльності Ісламської Республіки Іран, пов'язаній з важкою водою, зокрема з її збагаченням та переробкою

або іншим використанням, чи розробленням систем доставки ядерної зброї;

- заборони прямого чи опосередкованого постачання, продажу або передачі Ісламській Республіці Іран з території України чи громадянами України або з використанням морських чи повітряних суден під прапором України, або для використання в Ісламській Республіці Іран чи в її інтересах будь-яких інших предметів, матеріалів, обладнання, товарів і технологій незалежно від країни походження, щодо яких може бути застосована процедура експортного контролю, у разі, коли до центральних органів виконавчої влади або суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності надійшла інформація про їх використання у діяльності, пов'язаній з важкою водою, зокрема з її збагаченням, переробкою або іншим використанням, чи розробленням систем доставки ядерної зброї;
- заборони надання Ісламській Республіці Іран будь-якої технічної допомоги або послуг з професійної підготовки, фінансової допомоги, інвестицій, брокерських чи інших послуг та передачі фінансових ресурсів і послуг, пов'язаних з постачанням, продажем, передачею, виготовленням або використанням заборонених матеріалів, обладнання, товарів і технологій, перелічених у підпунктах 1 і 2 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України № 1092;
- заборони придбання товарів подвійного використання, що можуть бути використані для створення ядерної зброї, наведених у

додатках 2 і 3 до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 86, з Ісламської Республіки Іран громадянами України або з використанням морських чи повітряних суден під прапором України незалежно від того, звідки вони постачаються;

- заборони прямого або опосередкованого придбання з Ісламської Республіки Іран будь-яких товарів військового призначення, наведених у позиціях ML1 - ML20 додатка до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1807 (далі - Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення), що ввозяться на територію України чи громадянами України або з використанням морських чи повітряних суден під прапором України, незалежно від того, звідки вони постачаються;
- виявлення пильності та обачливості у питанні прямого чи опосередкованого постачання, продажу або передачі Ісламській Республіці Іран з території України чи громадянами України, або з використанням морських чи повітряних суден під прапором України товарів військового призначення, а саме будь-яких бойових танків і бойових броньованих машин (за позицією ML6), артилерійських систем великого калібру (за позицією ML2a і ML6), бойових літаків та бойових вертольотів (за позицією ML10a), військових кораблів (за позицією ML9a), ракет або ракетних систем (за позицією ML4 та ML6), а також під час надання Ісламській Республіці Іран будь-якої технічної допомоги або послуг з професійної підготовки (за позицією ML21 та ML22), чи

фінансової допомоги, інвестицій, брокерських та інших послуг і передачі фінансових ресурсів або послуг, пов'язаних з постачанням, продажем, передачею, виробництвом або використанням зазначених товарів, з метою запобігання накопиченню озброєнь, що може викликати дестабілізацію;

- відмови від нових зобов'язань з надання уряду Ісламської Республіки Іран субсидій, фінансової допомоги та пільгових кредитів, за винятком тих, що передбачені для використання в гуманітарних цілях та цілях розвитку;
- виявлення пильності під час взяття нових зобов'язань щодо державної фінансової підтримки торгівлі з Ісламською Республікою Іран, в тому числі щодо надання експортних кредитів, гарантій або страхування фізичним чи юридичним особам, які займаються такою торгівлею, для запобігання сприянню діяльності, пов'язаній з важкою водою, зокрема з її збагаченням, переробкою або іншим використанням, чи розробленням систем доставки ядерної зброї;
- контролю процесу налагодження ділових зв'язків фінансових установ, що знаходяться на території України, з усіма банками, що розташовані в Ісламській Республіці Іран, зокрема банком «Меллі» та банком «Садерат», їх відділеннями і філіями за кордоном, для запобігання сприянню таких ділових зв'язків діяльності, пов'язаній з важкою водою, зокрема з її збагаченням, переробкою або іншим використанням, чи розробленням систем доставки ядерної зброї.

Також, з метою зменшення ризиків у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, які пов'язані з Ісламською Республікою Іран, рекомендуємо суб'єктам фінансового моніторингу посилювати заходи щодо вивчення контрагентів, а також при встановленні відносин забезпечити вжиття наступних спеціальних заходів, зокрема:

- при встановленні кореспондентських відносин проводити ви-

вчення установ-кореспондентів з метою недопущення уникнення установами Ірану контрзаходів, що вживаються Україною та іншими країнами для мінімізації зазначених вище ризиків;

- контролю процесу встановлення ділових зв'язків фінансових установ, що знаходяться на території України, з усіма банками, що розташовані в Ісламській Республіці Іран, їх відділеннями і філіями за кордоном, для запобігання сприянню таких ділових зв'язків діяльності, пов'язаній з важкою водою, зокрема з її збагаченням, переробкою або іншим використанням, чи розробленням систем доставки ядерної зброї.
- під час відкриття фінансовими установами-нерезидентами філій та представництв в Україні брати до уваги високі ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з Ісламською Республікою Іран.

Суб'єктам первинного фінансового моніторингу (суб'єктам) рекомендується посилювати заходи належної обачливості щодо учасників операцій, зокрема:

- забезпечувати належне вивчення клієнтів з урахуванням встановлених, відповідно до законодавства, критеріїв ризику. З'ясувати додаткові відомості про особу клієнта та його контрагентів з усіх можливих джерел та фіксувати зазначену інформацію у анкеті клієнта. Приділяти увагу достовірності та адекватності отриманої від клієнта інформації;
- приділяти підвищену увагу операціям особи, якщо ймовірність проведення нею операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму, оцінюється суб'єктом (відокремленим підрозділом) як висока;
- вивчати інші фінансові операції осіб - учасників операції для оцінки ймовірності того, що операція здійснюється з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або пов'язана з фінансуванням тероризму.

Крім того, слід зазначити, що Суб'єкти первинного фінансового

моніторингу також:

- здійснюють фінансовий моніторинг та повідомляють Держфінмоніторинг про фінансові операції у разі, якщо місцем походження/знаходження об'єкта операції або клієнта (учасника операції) або власника істотної участі клієнта або особи, що має прямий чи опосередкований вплив на клієнта, є Ісламська Республіка Іран та у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція проводиться з метою легалізації (відмивання) доходів або фінансуванням тероризму;
  - у разі підозри можуть застосовувати право щодо відмови у забезпеченні проведення фінансової операції;
  - вживають інших заходів відповідно до чинного законодавства та своїх внутрішніх документів.
- Щодо груп країн II, III.

II. Відповідно до Публічної заяви FATF окрему групу країн складають країни зі стратегічними недоліками в системі боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, які станом на лютий 2010 року не приєдналися до плану дій, розробленого FATF, з метою усунення виявлених недоліків:

Ангола,  
Народна Демократична Республіка Корея,  
Еквадор,  
Ефіопія.

У зв'язку з наведеним, FATF визначає їх як такі, що становлять значну загрозу міжнародній фінансовій системі.

III. До країн, визначених у III групі

Публічної заяви FATF віднесено:

Пакистан,  
Туркменістан,  
Сан-Томе і Принсіпі.

Вказані країни визначались у попередніх заявах FATF як такі, що мали значні стратегічні недоліки в системі боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, та які мають бути усунені найближчим часом.

Зменшенню ризиків, які можуть виникати під час здійснення діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу та забезпечення ними проведення фінансових операцій клієнтів, що пов'язані з вищезазначеними країнами, сприятиме проведення посиленних заходів обачливості, визначених законодавством України, зокрема:

- забезпечувати ідентифікацію та належне вивчення клієнтів з урахуванням встановлених, відповідно до законодавства, критеріїв ризику. З'ясувати додаткові відомості про особу клієнта та його контрагентів із усіх можливих джерел та фіксувати зазначену інформацію у анкеті клієнта. Приділяти увагу достовірності та адекватності отриманої від клієнта інформації;
- при здійсненні фінансових операцій приділяти підвищену увагу операціям особи, якщо ймовірність проведення нею операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму, оцінюється суб'єктом (відокремленим підрозділом) як висока;
- вивчати інші фінансові операції

осіб-учасників операції для оцінки ймовірності того, що операція здійснюється з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або пов'язана з фінансуванням тероризму;

- вживати інших заходів відповідно до чинного законодавства та своїх внутрішніх документів.

Під час вивчення клієнтів та їх діяльності рекомендуємо враховувати, зокрема, місце походження/знаходження об'єкта операції або клієнта (учасника операції) або власника істотної участі клієнта або особи, що має прямий чи опосередкований вплив на клієнта беручи до уваги географічний чинник, визначений Публічною заявою FATF стосовно вищезгаданих країн.

З урахуванням необхідності проведення зазначених заходів рекомендуємо суб'єктам державного фінансового моніторингу, що здійснюють регулювання діяльності окремих категорій суб'єктів первинного фінансового моніторингу, надавати роз'яснення для мінімізації ризиків, пов'язаних із специфікою їх діяльності.

У той же час, доцільним було б забезпечення суб'єктами державного фінансового моніторингу нагляду за діяльністю підпорядкованих суб'єктів первинного фінансового моніторингу з обов'язковим встановленням контролю за проведенням суб'єктами первинного фінансового моніторингу необхідних заходів обачливості стосовно установ, які мають недоліки в національних системах боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму ♦

# ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

## ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ НА 2010 РІК» ВІД 27 КВІТНЯ 2010 РОКУ № 2154-VI

Звертаємо увагу на наступні норми:

### 1. Оподаткування:

1.1. У разі зміни місцезнаходження юридичною особою та місця проживання фізичною особою - підприємцем сплата визначених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів) після реєстрації здійснюється за місцем попередньої реєстрації до закінчення поточного бюджетного періоду.

1.2. У 2010 році заборонено надання відстрочок щодо термінів сплати податкових зобов'язань суб'єктів господарювання за податками і зборами (обов'язковими платежами).

1.3. У 2010 році окремі положення Закону України "Про державну податкову службу в Україні" застосовуються з урахуванням наступного:

Органи державної податкової служби у випадках, в межах компетенції та у порядку, встановлених законами України, мають право здійснювати контроль за застосуванням до платників податків фінансові (штрафні) санкції, стягувати до бюджетів та державних цільових фондів суми недоїмки, пені у випадках, порядку та розмірі, встановлених законодавством, а також стягувати до державного бюджету суми заборгованості суб'єктів господарювання за кредитами, залученими державою або під державні гарантії, бюджетними позичками та фінансовою допомогою, наданою на поворотній основі, та нарахованої на неї пені у порядку, передбаченому Законом України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами».

1.4. Зупинено на 2010 рік дію абзацу другого преамбули Закону України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними ці-

льовими фондами" щодо непоширення цього закону на питання погашення та обслуговування кредитів, наданих за рахунок бюджетних коштів або позик, залучених державою чи під державні гарантії, інших зобов'язань, що випливають з угод, укладених державними органами та/або від імені держави, які регулюються нормами цивільного законодавства та іншими законами з питань державного боргу та його обслуговування.

### 2. Соціальні виплати:

2.1. Встановлено у 2010 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня - 825 гривень, з 1 квітня - 839 гривень, з 1 липня - 843 гривень, з 1 жовтня - 861 гривні, з 1 грудня - 875 гривень

Розміри державних соціальних гарантій на 2010 рік, що визначаються залежно від прожиткового мінімуму, встановлюються відповідними законами України, цим Законом та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

2.2. Встановлено на 2010 рік мінімальну заробітну плату:

у місячному розмірі: з 1 січня — 869 гривень, з 1 квітня — 884 гривні, з 1 липня - 888 гривень, з 1 жовтня - 907 гривень, з 1 грудня — 922 гривні;

у погодинному розмірі: з 1 січня - 5,2 гривні, з 1 квітня - 5,29 гривні, з 1 липня - 5,32 гривні, з 1 жовтня - 5,43 гривні, з 1 грудня - 5,52 гривні.

2.3. Кабінету Міністрів України надано право у 2010 році:

- Встановлювати розміри соціальних виплат, які відповідно до законодавства визначаються залежно від розміру мінімальної заробітної плати, в абсолютних сумах у межах асигнувань, передбачених за відповідними бюджетними програмами.

- З метою зменшення дефіциту бюджету у 2010 році за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету приймати рішення щодо перегляду деяких розмірів виплат, визначених законодавством, та по інших законодавчих актах, які передбачають додаткові

видатки з державного та місцевих бюджетів.

### 3. Оренда.

3.1. У 2010 році передача в оренду державного та комунального майна здійснюється виключно на конкурсних засадах.

3.2. При визначенні орендних ставок за користування комунальним майном в містах обласного значення, містах Києві та Севастополі орендні ставки за користування державним майном, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, є індикативними і застосовуються як стартові при проведенні конкурсу.

3.3. Орендар, який належно виконує свої обов'язки за договором оренди нерухомого майна, строк дії якого закінчується, має право на продовження договору оренди на новий строк, але не більше ніж на два роки.

Орендар, який має намір скористатися таким правом, повинен повідомити про це орендодавця не пізніше ніж за місяць до спливу строку договору оренди нерухомого майна ♦

## ЗАКОН «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА АБО ВИЗНАННЯ ЙОГО БАНКРУТОМ» ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ-БОРЖНИКОМ (БАНКРУТОМ)»

Зміни стосуються:

1. Винесення ухвали про санацію боржника, призначення керуючого санацією та його повноваження

У разі дострокового припинення процедури санації у зв'язку з укладенням мирової угоди або погашенням вимог кредиторів керуючий санацією протягом п'яти днів з дня прийняття господарським судом відповідного рішення повідомляє про це орган або посадову особу органу, до компетенції якого нале-

жить призначення керівника (органів управління) боржника, у разі необхідності забезпечує проведення зборів чи засідання відповідного органу.

### 2. Звіту ліквідатора.

Якщо майна банкрута вистачило, щоб задовольнити всі вимоги кредиторів, він вважається таким, що не має боргів, і може продовжувати свою підприємницьку діяльність. У такому разі ліквідатор протягом п'яти днів з дня прийняття господарським судом відповідного рішення повідомляє про це орган або посадову особу органу, до компетенції якого належить призначення керівника (органів управління) боржника, у разі необхідності забезпечує проведення зборів чи засідання відповідного органу та продовжує виконувати повноваження керівника (органів управління) боржника до призначення у встановленому порядку керівника (органів управління) боржника.

### 3. Розгляду мирової угоди в господарському суді

Протягом п'яти днів з дня затвердження господарським судом мирової угоди керуючий санацією або ліквідатор повідомляє про це орган або посадову особу органу, до компетенції якого належить призначення керівника (органів управління) боржника, у разі необхідності забезпечує проведення зборів чи засідання відповідного органу та продовжує виконувати повноваження керівника (органів управління) боржника до призначення в установленому порядку керівника (органів управління) боржника. У попередній редакції — з дня затвердження господарським судом мирової угоди припиняються повноваження арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) ♦

## **ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО СТИМУЛЮВАННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА КРЕДИТУВАННЯ» ВІД 27 КВІТНЯ 2010 РОКУ № 2155-VI**

Із закону України «Про внесення змін до деяких законів України з метою подолання негативних наслідків фінансової кризи» виключено:

- Заборону внесення резидентами-фізичними та юридичними особами будь-яких змін до договорів про залучення ними кредитів (позик, поворотної фінансової допомоги) в іноземній валюті від нерезидентів, в результаті яких скорочуються строки виконання резидентами-позичальниками зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за такими договорами або які передбачають їх дострокове виконання.

- Положення щодо тимчасового зупинення Національним банком України реєстрації змін до договорів про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів, які стосуються скорочення строків виконання резидентами-позичальниками зобов'язань за такими договорами або їх дострокового виконання.

- Заборону на дострокове виконання резидентами фізичними та юридичними особами зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за договорами про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів ♦

## **ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ ПРАВОМ НА ОСКАРЖЕННЯ» ВІД 13 ТРАВНЯ 2010 РОКУ № 2181-VI**

І Внесено зміни до таких законодавчих актів України:

### 1. Кодекс України про адміністративні правопорушення

1.1. Доповнено ще одним правопорушенням перелік адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління - невиконанням законних вимог Вищої ради юстиції щодо надання інформації, копії судової справи або надання їй завідомо неправдивої

інформації, недодержання встановлених законодавством строків надання інформації.

1.2. У таких справах про адміністративні правопорушення, протоколи про правопорушення мають право складати прокурор або уповноважена ним особа з числа працівників прокуратури а розгляд справ здійснюється судьями районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів.

### 2. Кодекс адміністративного судочинства України.

Змінено та доповнено наступними положеннями:

#### 2.1. Предметна підсудність адміністративних справ

- Окружним адміністративним судам підсудні адміністративні справи, у яких однією зі сторін є орган державної влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, їх посадова чи службова особа, крім випадків, передбачених цим Кодексом, та крім справ з приводу їхніх рішень, дій чи бездіяльності у справах про адміністративні проступки та справ, які підсудні місцевим загальним судам як адміністративним судам.

- Вищому адміністративному суду України як суду першої інстанції підсудні справи щодо встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів або всеукраїнського референдуму, а також справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції.

#### 2.2. Територіальна підсудність адміністративних справ

- Адміністративні справи з приводу оскарження правових актів індивідуальної дії, а також дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, які стосуються інтересів конкретної особи, вирішуються адміністративними судами за місцем проживання (перебування, знаходження) позивача, крім справ з приводу оскарження актів індивідуальної дії, а також дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції, які стосуються інтересів конкретної особи.

- Адміністративні справи з приводу оскарження нормативно-



правових актів Кабінету Міністрів України, міністерства чи іншого центрального органу виконавчої влади, Національного банку України чи іншого суб'єкта владних повноважень, повноваження якого поширюються на всю територію України, крім випадків, передбачених цим Кодексом, адміністративні справи, відповідачем у яких є закордонне дипломатичне чи консульське представництво України, його посадова чи службова особа, а також адміністративні справи про анулювання реєстраційного свідоцтва політичної партії, про заборону (примусовий розпуск, ліквідацію) політичної партії вирішуються окружним адміністративним судом, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ.

### 2.3. Стаття 24. Здійснення адміністративного судочинства колегією суддів

Адміністративні справи, предметом оскарження в яких є рішення, дії чи бездіяльність Кабінету Міністрів України, міністерства чи іншого центрального органу виконавчої влади, Національного банку України, їхньої посадової чи службової особи, виборчої комісії (комісії з референдуму), члена цієї комісії розглядаються і вирішуються в окружному адміністративному суді колегією у складі трьох суддів. Таким чином виключено норму щодо справ предметом оскарження в яких є рішення, дії чи бездіяльність Президента України.

### 2.4. Забезпечення адміністративного позову

Не допускається забезпечення позову шляхом зупинення актів Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції та встановлення для них заборони вчиняти певні дії.

### 2.5. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень.

Правила статті 171 КАСУ поширюються на розгляд адміністративних справ щодо:

1) законності (крім конституційності) постанов та розпоряджень Кабі-

нету Міністрів України, постанов Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

2) законності та відповідності правовим актам вищої юридичної сили нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів владних повноважень.

Право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктом правовідносин, у яких буде застосовано цей акт.

У разі відкриття провадження в адміністративній справі щодо оскарження нормативно-правового акта суд зобов'язує відповідача опублікувати оголошення про це у виданні, в якому цей акт був або мав бути офіційно оприлюднений.

Оголошення повинно містити вимоги позивача щодо оскаржуваного акта, реквізити нормативно-правового акта, дату, час і місце судового розгляду адміністративної справи.

Оголошення має бути опубліковано не пізніше як за сім днів до судового розгляду.

Якщо оголошення опубліковано своєчасно, вважається, що всі заінтересовані особи належним чином повідомлені про судовий розгляд справи. Скарги на судові рішення в цій справі таких осіб, якщо вони не брали участі у справі, залишаються без розгляду.

Адміністративна справа щодо оскарження нормативно-правових актів вирішується протягом розумного строку, але не пізніше одного місяця після відкриття провадження у справі. У виняткових випадках з урахуванням особливостей розгляду справи суд ухвалою може продовжити строк розгляду справи, але не більш як на один місяць.

Суд може визнати нормативно-правовий акт незаконним чи таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили, повністю або в окремій його частині.

Якщо у процесі розгляду справи щодо нормативно-правового акта виявлено незаконність або невідпо-

відність правовому акту вищої юридичної сили інших правових актів чи їх окремих положень, крім тих, щодо яких відкрито провадження в адміністративній справі, які впливають на прийняття постанови у справі, суд визнає такі акти чи їх окремі положення незаконними або такими, що не відповідають правовому акту вищої юридичної сили.

Постанова суду у справах щодо оскарження нормативно-правових актів оскаржується у загальному порядку.

Резолютивна частина постанови суду про визнання нормативно-правового акта незаконним або таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили, і про визнання його нечинним невідкладно публікується відповідачем у виданні, в якому його було офіційно оприлюднено, після набрання постановою законної сили.

Правила статті 171 КАСУ застосовуються також у випадках, коли питання про законність нормативно-правового акта чи відповідність його правовому акту вищої юридичної сили постало під час розгляду іншої адміністративної справи.

### 2.6. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції

Правила статті Стаття 171-1 поширюються на розгляд адміністративних справ щодо:

1) законності (крім конституційності) постанов Верховної Ради України, указів і розпоряджень Президента України;

2) актів Вищої ради юстиції;

3) дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції.

Акти, дії чи бездіяльність Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції оскаржуються до Вищого адміністративного суду України. Для цього у Вищому адміністративному суді України створюється окрема палата.

У разі відкриття провадження в адміністративній справі щодо оскарження нормативно-правового акта Верховної Ради України, Президента України Вищий адміністративний суд України зобов'язує відповідача

опублікувати про це оголошення. Оголошення публікується з дотриманням вимог, встановлених частинами третьою - п'ятою статті 171 цього Кодексу. Якщо оголошення опубліковано своєчасно, вважається, що всі заінтересовані особи належним чином повідомлені про судовий розгляд справи.

Адміністративна справа щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції вирішується колегією суддів у складі не менше п'яти суддів протягом розумного строку, але не пізніше одного місяця після відкриття провадження у справі. У виняткових випадках з урахуванням особливостей розгляду справи суд ухвалою може продовжити строк розгляду справи, але не більш як на один місяць.

Вищий адміністративний суд України за наслідками розгляду справи може:

1) визнати акт Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції незаконним повністю або в окремії його частині;

2) визнати дії чи бездіяльність Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції протиправними, зобов'язати Верховну Раду України, Президента України, Вищу раду юстиції вчинити певні дії.

У разі визнання незаконним і нечинним нормативно-правового акта резолютивна частина постанови суду невідкладно публікується відповідачем у виданні, в якому його було офіційно оприлюднено, після набрання постановою законної сили.

Рішення Вищого адміністративного суду України щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції є остаточним і не підлягає перегляду в апеляційному чи касаційному порядку.

### 3. Закон України «Про Вищу раду юстиції»:

#### *3.1. Повноваження Вищої ради юстиції при розгляді справ*

Вища рада юстиції для здійснення своїх повноважень може одержувати необхідну інформацію від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств,

установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадян та їх об'єднань. Така інформація надається на письмовий запит Вищої ради юстиції з перевірки конкретних справ.

Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян, яким направлено запит Вищої ради юстиції, зобов'язані протягом десяти днів з дня його одержання надати відповідну інформацію. У разі необхідності зазначений строк може бути продовжений до тридцяти днів, про що Вища рада юстиції повідомляє безпосередньо у запиті.

Вища рада юстиції для здійснення своїх повноважень може витребувати від судів копії судових справ, розгляд яких не закінчено, крім справ, розгляд яких відбувається у закритому судовому засіданні. Копії судових справ надаються Вищій раді юстиції в порядку, встановленому частинами першою та другою цієї статті. Витребування копії судової справи не перешкоджає розгляду такої справи в суді.

Ненадання Вищій раді юстиції інформації, копій судових справ, а також надання завідомо недостовірної інформації має наслідком відповідальність, встановлену законом.

Член Вищої ради юстиції має право знайомитися з матеріалами, наданими на розгляд Вищої ради юстиції, брати участь у їх з'ясуванні та перевірці, заявляти клопотання, наводити свої мотиви, надавати відповідні документи.

#### *3.2. Акти Вищої ради юстиції*

Розширено перелік актів які має право приймати Вища Рада Юстиції. ВРЮ має право приймати також інші акти в межах своїх повноважень.

Акти Вищої ради юстиції можуть бути оскаржені виключно до Вищого адміністративного суду України в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України.

#### *3.3. Суб'єкти звернення щодо подання про звільнення суддів*

До Вищої ради юстиції з пропозицією про прийняття подання про звільнення судді з посади можуть звертатися:

1) відповідна кваліфікаційна комісія суддів;

2) член Вищої ради юстиції";

#### *3.4. Подання про звільнення судді за особливих обставин*

Питання про звільнення судді з підстав, передбачених пунктами 4 - 6 частини п'ятої статті 126 Конституції України (порушення суддею вимог щодо несумісності, порушення суддею присяги, набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього), Вища рада юстиції розглядає після надання кваліфікаційною комісією відповідного висновку або за власною ініціативою.

Порушенням суддею присяги є:

- вчинення ним дій, що порочать звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності, у чесності та непідкупності судових органів;
- незаконне отримання суддею матеріальних благ або здійснення витрат, що перевищують доходи такого судді та членів його сім'ї;
- умисне затягування суддею строків розгляду справи понад терміни, встановлені законом;
- порушення морально-етичних принципів поведінки судді.

Порушенням присяги судді, що обіймає адміністративну посаду в суді, є також невиконання ним посадових обов'язків, встановлених для відповідної адміністративної посади, пов'язаних з процесуальними діями.

Запрошення судді, справа якого розглядається, є обов'язковим. У разі неможливості взяти участь у засіданні Вищої ради юстиції з поважних причин суддя, справа якого розглядається, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які долучаються до матеріалів справи. Письмові пояснення судді виголошуються на засіданні Вищої ради юстиції в обов'язковому порядку. Повторне нез'явлення такого судді є підставою для розгляду справи за його відсутності.

Рішення щодо внесення Вищою радою юстиції подання про звільнення судді відповідно до пунктів 4, 5 та 6 частини п'ятої статті 126 Конституції України приймається більшістю голосів членів від конституційного складу Вищої ради юстиції.

### 3.5. Розгляд дисциплінарної справи та прийняття рішення.

Вирішуючи питання про дисциплінарну відповідальність судді, Вища рада юстиції повинна вислухати його пояснення. У разі неможливості взяти участь у засіданні Вищої ради юстиції з поважних причин суддя може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які долучаються до матеріалів справи. Письмові пояснення судді виголошуються на засіданні Вищої ради юстиції в обов'язковому порядку. Повторне нез'явлення такого судді є підставою для розгляду справи за його відсутності.

### 3.6. Розгляд скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів.

Вирішуючи питання про дисциплінарну відповідальність судді, Вища рада юстиції повинна вислухати його пояснення. У разі неможливості взяти участь у засіданні Вищої ради юстиції з поважних причин суддя може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які долучаються до матеріалів справи. Письмові пояснення судді виголошуються на засіданні Вищої ради юстиції в обов'язковому порядку. Повторне нез'явлення такого судді є підставою для розгляду справи за його відсутності.

### 3.7. Розгляд скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності прокурорів.

Вирішуючи питання про дисциплінарну відповідальність прокурора, Вища рада юстиції повинна вислухати його пояснення. У разі неможливості взяти участь у засіданні Вищої ради юстиції з поважних причин прокурор може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які долучаються до матеріалів справи. Письмові пояснення прокурора виголошуються на засіданні Вищої ради юстиції в обов'язковому порядку. Повторне нез'явлення такого прокурора є підставою для розгляду справи за його відсутності.

#### II. Перехідні положення Закону

Після набрання чинності цим Законом адміністративні суди завершують розгляд справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції, про-

вадження в яких відкрито на день набрання чинності цим Законом, в порядку, який діяв до набрання чинності цим Законом.

Адміністративні позови, апеляційні скарги, подані до дня набрання чинності цим Законом до відповідних адміністративних судів в адміністративних справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції, провадження за якими не відкрито, передаються відповідними адміністративними судами до Вищого адміністративного суду України ♦

#### **ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІНИ ДО СТАТТІ 25 ЗАКОМУ УКРАЇНИ «ПРО ВІДПУСТКИ» ВІД 11 ТРАВНЯ 2010 РОКУ № 2169-VI**

Розширено перелік підстав для надання відпустки без збереження заробітної плати. Відпустка без збереження заробітної плати за бажанням працівника надається в обов'язковому порядку матері або іншій особі (батькові дитини, бабі, діду чи іншим родичами, які фактично доглядають за дитиною, або особі, яка усиновила чи взяла під опіку дитину та одним із прийомних батьків) для догляду за дитиною віком до 14 років на період оголошення карантину на відповідній території ♦

#### **ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО СТАТЕЙ 74 І 191 ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ЩОДО ВРУЧЕННЯ СУДОВОЇ ПОВІСТКИ» ВІД 11 ТРАВНЯ 2010 РОКУ № 2167-VI**

Внесено наступні зміни до ЦПК:

1. Відкладення розгляду справи або оголошення перерви в її розгляді. У разі відкладення розгляду справи або оголошення перерви в її розгляді, суд, на прохання особи, яка є учасником цивільного процесу, вручає їй судову повістку безпосередньо в суді.

### 2. Судові повістки.

Положення ЦПК щодо вручення судової повістки про виклик з таким розрахунком, щоб особи, які викликаються, мали достатньо часу для явки в суд і підготовки до участі в судовому розгляді справи, але не пізніше ніж за сім днів до судового засідання, а судові повістки-повідомлення – завчасно не поширюються на випадки відкладення розгляду справи або оголошення перерви в розгляді справи, коли суд, на прохання особи, яка є учасником цивільного процесу, вручає їй судову повістку безпосередньо в суді ♦

#### **ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕ- СЕННЯ ЗМІНИ ДО СТАТТІ 24-1 КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРА- ЦЮ УКРАЇНИ» ВІД 18 ТРАВНЯ 2010 РОКУ № 2266-VI**

Внесено зміни до процедури реєстрація трудового договору. Передбачається, що у разі укладення трудового договору між працівником і фізичною особою не лише фізична особа, як це було у попередній редакції цієї норми, але і за нотаріальним дорученням уповноважена нею особа, у тижневий строк з моменту фактичного допущення працівника до роботи реєструє укладений у письмовій формі трудовий договір у державній службі зайнятості за місцем свого проживання у порядку, визначеному Міністерством праці та соціальної політики України ♦

#### **ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІНИ ДО СТАТТІ 707 ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ» ВІД 14 ТРАВНЯ 2010 РОКУ № 2257-VI**

До ЦКУ внесені зміни щодо обмін товару. Покупець має право протягом чотирнадцяти днів з моменту передання йому непродовольчого товару належної якості (у попередній редакції – неналежної якості), якщо триваліший строк не оголошений продавцем, обміняти його у місці купівлі або інших місцях, оголошених продавцем, на аналогічний

товар інших розміру, форми, габариту, фасону, комплектації тощо. У разі виявлення різниці в ціні покупець проводить необхідний перерахунок з продавцем ♦

**ЗАКОН УКРАЇНИ  
«ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН  
ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ  
АКТІВ УКРАЇНИ»  
ВІД 20 ТРАВНЯ 2010 РОКУ  
№ 2275-VI**

І. Внесено зміни до таких законодавчих актів України:

1. Кодекс законів про працю України

Центральні органи виконавчої влади здійснюють контроль за додержанням законодавства про працю на підприємствах, в установах і організаціях, що перебувають у їх функціональному підпорядкуванні, крім органів державної податкової служби, які мають право з метою перевірки дотримання податкового законодавства здійснювати такий контроль на всіх підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності та підпорядкування

2. Закон України «Про товарну біржу»

Закон доповнено нормами щодо біржових операцій:

- Не можуть бути предметом біржової торгівлі речі, визначені індивідуальними ознаками, якщо вони не продаються як партія, а також будь-які вживані товари, включаючи транспортні засоби, та капітальні активи. Таке обмеження не поширюється на майно, яке відчужується з податкової застави, а також майно, конфісковане відповідно до закону.

- Для цілей цього Закону:

партією товару вважається визначена кількість (але не менше двох одиниць) однорідних товарів одного або кількох найменувань, закуплених, відвантажених або отриманих одночасно за одним товарно-супровідним документом;

уживаними товарами вважаються товари, що були у користуванні не менше року, транспортні засоби, які не підпадають під визначення нового транспортного засобу згідно

із законом, а також будь-який капітальний актив, що був прийнятий в експлуатацію до його продажу.

- Новими транспортними засобами вважаються:

а) наземний транспортний засіб - той, що вперше реєструється в Україні та має загальний наземний пробіг до 6000 кілометрів;

б) судно - те, що вперше реєструється в Україні та пройшло не більше 100 годин після першого введення такого судна в експлуатацію;

в) літальний апарат - той, що вперше реєструється в Україні та має налітний час до такої реєстрації, що не перевищує 40 годин після першого введення в експлуатацію. Налітним вважається час, який розраховується від блок-часу зльоту літального апарата до блок-часу його приземлення.

- Визначення капітального активу (факт прийняття його в експлуатацію), а також визначення однорідних товарів містяться у Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств».

3. Закон України «Про державну податкову службу в Україні»

3.1. Доповнено функції державних податкових інспекцій в районах, містах без районного поділу, районах у містах, міжрайонних та об'єднаних державних податкових інспекцій.

Державні податкові інспекції в районах, містах без районного поділу, районах у містах, міжрайонні та об'єднані державні податкові інспекції при отриманні органом податкової міліції інформації у випадках, встановлених законом, приймають рішення про проведення позачергової податкової перевірки платника податку без його попереднього попередження, якщо органом податкової міліції отримано інформацію про ухилення такого платника від оподаткування

3.2 Права органів державної податкової служби.

Органам державної податкової служби у випадках, в межах компетенції та у порядку, встановлених законами України, надано право:

- при отриманні органом податкової міліції інформації про ухилення платника податку або найманої

особи від оподаткування при нарахуванні (виплаті, отриманні) заробітної плати, інших виплат та відшкодувань, які підлягають оподаткуванню, у тому числі у вигляді додаткових благ, збору до Пенсійного фонду України та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, у тому числі внаслідок неукладення такою особою трудових договорів з найманою особою згідно із Кодексом законів про працю України, провадження особою господарської діяльності без державної реєстрації, а також пасивних доходів, керівник відповідного податкового органу має право прийняти рішення про проведення позачергової податкової перевірки такого платника без його попереднього попередження. Рішення податкового органу має бути оформлене у письмовому вигляді, скріплено підписом керівника, печаткою та вручене платнику податку перед початком проведення такої перевірки;

- здійснювати контроль за додержанням з метою перевірки дотримання податкового законодавства про працю суб'єктами господарювання незалежно від форми власності.

3.3. Підстави та порядок проведення органами державної податкової служби планових і позапланових виїзних перевірок своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків та зборів (обов'язкових платежів).

Тривалість планової виїзної перевірки не повинна перевищувати 30 робочих днів (у попередній редакції — 20), а щодо суб'єктів малого підприємництва — 20 робочих днів (у попередній редакції -10).

Тривалість позапланової виїзної перевірки не повинна перевищувати 15 робочих днів (у попередній редакції — 10), а щодо суб'єктів малого підприємництва — 10 робочих днів (у попередній редакції — 5).

Подовження термінів проведення планової виїзної перевірки можливе на термін не більш як 15 робочих днів (у попередній редакції — 10), а стосовно суб'єктів малого підприємництва — 10 робочих днів (у попередній редакції — 5).

Подовження термінів проведен-

ня позапланової виїзної перевірки можливе на термін не більш як 10 робочих днів (у попередній редакції — 5). Крім того, із закону виключено положення стосовно продовження термінів позапланової перевірки суб'єктів малого підприємництва на 2 робочі дні.

Проведення планової або позапланової виїзної перевірки може бути зупинено на термін не більше 30 робочих днів за рішенням керівника податкового органу, яке оформляється наказом, з подальшим її поновленням на невикористаний строк.

*3.4. Умови допуску посадових осіб органів державної податкової служби до проведення планових та позапланових виїзних перевірок.*

Змінено вимоги до змісту направлення на перевірку та наказу про проведення позапланової виїзної перевірки.

Посадові особи органу державної податкової служби вправі приступити до проведення планової або позапланової виїзної перевірки за наявності підстав для їх проведення, визначених цим та іншими законами України, та за умови надання платнику податків під розписку:

- направлення на перевірку, в якому зазначаються дата його видачі, назва органу державної податкової служби, мета, вид (планова або позапланова), підстави, дата початку та тривалість перевірки (у попередній редакції — дата закінчення), посади, звання та прізвища посадових осіб органу державної податкової служби, які проведуть перевірку. Направлення на перевірку є дійсним за умови наявності підпису керівника органу державної податкової служби, скріпленого печаткою органу державної податкової служби;

- копії наказу керівника податкового органу про проведення позапланової виїзної перевірки, в якому зазначаються підстави проведення позапланової виїзної перевірки, дата її початку та тривалість (у попередній редакції — дата закінчення).

#### 4. Закон України «Про оплату праці»

Зазначені статтею 35 Закону державні органи мають право одер-

жувати від суб'єктів господарювання та найманих ними осіб інформацію, документи і матеріали та відвідувати місця здійснення господарської діяльності під час виконання трудової функції такими найманими особами.

Податковий орган має право на проведення позачергової перевірки без попереднього попередження платника у випадках, передбачених законодавством.

#### 5. Закону України «Про систему оподаткування»

Внесено зміну у норми Закону щодо встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів.

Верховній Раді Автономної Республіки Крим, сільським, селищним, міським радам надано право встановлювати додаткові пільги щодо оподаткування місцевими податками і зборами, земельного податку та податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів у межах сум, що надходять до їх бюджетів. Надання таких пільг не може порушувати принципи рівності, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації відповідно до статті 3 цього Закону.

#### 6. Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств»

*6.1. Порядок врахування від'ємного значення об'єкта оподаткування у результатах наступних податкових періодів*

Якщо об'єкт оподаткування платника податку з числа резидентів за результатами податкового року має від'ємне значення об'єкта оподаткування (з урахуванням суми амортизаційних відрахувань), сума такого від'ємного значення підлягає включенню до складу валових витрат першого календарного кварталу наступного податкового року. Розрахунок об'єкта оподаткування за наслідками півріччя, трьох кварталів та року здійснюється з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування попереднього року у складі валових витрат таких податкових періодів наростаючим підсумком до повного погашення такого від'ємного значення.

У 2010 році норми цього пункту діють з урахуванням особливостей наступних особливостей:

- У 2010 році у складі валових витрат платника податку враховується 20 відсотків суми від'ємного значення об'єкта оподаткування з податку на прибуток, яке утворилося станом на 1 січня 2010 року.

- У 2011 році сума від'ємного значення, яка відповідно до абзацу першого цього пункту не була врахована у складі валових витрат, та від'ємне значення об'єкта оподаткування, яке виникло у 2010 році, підлягають включенню до складу валових витрат у порядку, встановленому статтею 6 цього Закону, без обмежень, встановлених цим пунктом.

#### *6.2. Дата збільшення валового доходу*

Датою збільшення валових доходів кредитора від здійснення кредитно-депозитних операцій є дата нарахування процентів (комісійних) у строки, визначені кредитним (депозитним) договором.

Дата збільшення валових доходів кредитора від здійснення кредитних операцій визначається з урахуванням наступних положень

- Доходи від кредитних операцій банків, нараховані за період з 1 січня 2009 року, але не отримані станом на 1 січня 2010 року, включаються до складу валового доходу банку на дату їх фактичного отримання.

- Норми зазначеного пункту не застосовуються у разі, якщо доходи від кредитних операцій банків, нараховані за період з 1 січня 2009 року до 1 січня 2010 року, включені до складу валового доходу протягом 2009 року.;

#### *6.3. Безнадійна заборгованість*

*6.3.1. Порядок врегулювання сумнівної, безнадійної заборгованості*

Платник податку — продавець товарів (робіт, послуг) має право збільшити суму валових витрат звітного періоду на вартість відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) у поточному або попередніх звітних податкових періодах у разі коли покупець таких товарів (робіт, послуг) затримує без пого-

дження з таким платником податку оплату їх вартості (надання інших видів компенсацій їх вартості). Таке право на збільшення суми валових витрат виникає, якщо протягом такого звітного періоду відбувається будь-яка з таких подій:

а) платник податку звертається до суду з позовом (заявою) про стягнення заборгованості з такого покупця або про порушення справи про його банкрутство чи стягнення заставленого ним майна;

б) зазначена затримка в оплаті (наданні інших видів компенсацій) перевищує 90 календарних днів та платник податку — продавець отримує від покупця згоду про визнання раніше надісланої йому претензії в порядку досудового врегулювання спору або не отримує відповіді на таку претензію протягом строків, визначених законодавством;

в) за поданням продавця нотаріус вчиняє виконавчий напис про стягнення заборгованості з покупця або стягнення заставленого майна (крім податкового боргу).

Норми цього підпункту не поширюються на проценти, щодо яких було сформовано страховий резерв за рахунок збільшення валових витрат згідно з пунктом 12.2 статті 12 Закону;

### 6.3.2. Особливості формування резервів банками та небанківськими фінансовими установами

Банки та небанківські фінансові установи, крім страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, корпоративних інвестиційних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, формують резерви для відшкодування можливих втрат за всіма видами кредитних операцій, за виключенням позабалансових, крім гарантій, коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках, придбаними цінними паперами (у тому числі іпотечними сертифікатами з фіксованою дохідністю), іншими активними банківськими операціями згідно із законодавством, включаючи нараховані за всіма цими операціями проценти (далі — страховий резерв).

Страховий резерв формується та списується банком самостійно в розмірі та в порядку, передбачених методикою, яка визначається для

банків Національним банком України, а для небанківських фінансових установ — спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг та цінних паперів відповідно до повноважень, та включається до складу валових витрат.

Розмір страхового резерву, що створюється за рахунок збільшення валових витрат фінансової установи, не може перевищувати:

для комерційних банків — 20 відсотків (на період до 1 січня 2011 року — 40 відсотків, на період з 1 січня 2011 року до 1 січня 2012 року — 30 відсотків) суми фактичної заборгованості за всіма видами операцій, зазначених у підпункті 12.2.1, а саме суми непогашеної основної суми боргу та нарахованих процентів, на останній робочий день звітного податкового періоду;

для небанківських фінансових установ — розміру, що встановлюється відповідними законами про відповідну небанківську фінансову установу, але не більше 10 відсотків суми боргових вимог, а саме сукупних зобов'язань дебіторів такої небанківської фінансової установи на останній робочий день звітного податкового періоду. До суми зазначеної заборгованості не включаються зобов'язання дебіторів, які виникають під час здійснення операцій, що не включаються до основної діяльності фінансових установ. Під терміном «основна діяльність» слід розуміти операції, визначені відповідними статтями законів про небанківські фінансові установи.

У разі якщо за результатами звітного податкового періоду сукупний розмір страхового резерву, сформованого згідно з підпунктами 12.2.1 і 12.2.2, зменшився (крім випадків його зменшення внаслідок відшкодування банком безнадійної заборгованості позичальника, у встановленому законодавством порядку за рахунок страхового резерву кредитора та зменшення нормативу формування резерву згідно із законодавством), надлишкова сума страхового резерву, яка включена до валових витрат, спрямовується на збільшення валового доходу банку за результатами такого звітного періоду.

Порядок і джерела створення та використання резервів (фондів) для страхування вкладів (депозитів) фізичних осіб встановлюються окремим законом.

### 6.3.3. Порядок відшкодування сум безнадійної заборгованості за рахунок страхового резерву платника податку.

За рахунок створеного банком страхового резерву відшкодовується заборгованість позичальника, яка визначена безнадійною відповідно до методики, встановленої Національним банком України.

### 6.4. Порядок нарахування та строки сплати податку

Платник податку, крім банків та інших фінансових установ, який отримує дохід від будь-якої діяльності більше ста мільйонів гривень на рік, повинен у наступному році подати на адресу податкового органу фінансовий звіт у терміни, встановлені законодавством для його подання. Відповідальність за неподання фінансової звітності зазначеними суб'єктами встановлюється згідно із законодавством.

Виключено норму якою встановлювалось, що починаючи з 1 січня 2011 року платник податку — підприємство (крім банків та інших фінансових установ), доходи якого, а саме: чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи та надзвичайні доходи за річною фінансовою звітністю за попередній рік, становлять сто мільйонів гривень і більше, веде бухгалтерський облік тимчасових та постійних податкових різниць, визначених за методикою, затвердженою Міністерством фінансів України».

6.5. Для визначення доходів або витрат платника податку від зменшення (збільшення) страхових резервів починаючи з початку звітного (податкового) періоду, в якому набирає чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», яким цей пункт викладено у новій редакції, розраховується сума страхових резервів, сформованих відповідно до пункту 12.2 статті 12 Закону в редакції,

викладеній у Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

При цьому коригування суми валових витрат (доходів) у зв'язку із

створенням та використанням страхових резервів, сформованих до 1 січня 2010 року, не здійснюється.

Зміни набувають чинності з початку наступного звітного (подат-

кового) періоду, за періодом, на який припадає набрання чинності цим Законом. Закон набрав чинності 16.06.2010 р. ♦

## СУДОВА ПРАКТИКА

### **ВИЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД УКРАЇНИ ПРОДОВЖУЄ ПРИЙМАТИ РІШЕННЯ НА КОРИСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК У СПОРАХ ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ У ВИГЛЯДІ ПРОЦЕНТІВ, РОЗПОДІЛЕНИХ КРЕДИТНОЮ СПІЛКОЮ НА ПАЙОВІ ВНЕСКИ**

Вищий Адміністративний Суд України (далі — ВАСУ) постановив ще три рішення на користь кредитних спілок з питань оподаткування процентів на додаткові пайові внески:

1. Ухвала ВАСУ від «09» червня 2010 р. № К-17969/07 справі за позовом кредитної спілки Залогове агентство до Горлівської об'єднаної державної податкової інспекції про визнання нечинними та скасування податкових повідомлень-рішень.

2. Ухвала ВАСУ від «15» квітня 2010 р. № К-2005/08 у справі за позовом кредитної спілки «Буковинський альянс» до Державної податкової інспекції у м. Чернівці про скасування податкового повідомлення-рішення.

3. Ухвала ВАСУ від «1» квітня 2010 р. № К-2053/08 у справі за позовом кредитної спілки «Добробут» до Державної податкової інспекції у м. Сєвєродонецьку про скасування податкового повідомлення-рішення.

Нагадуємо, що крім вищенаведених рішень ВАСУ, у Віснику кредитної кооперації уже публікувалась інформація щодо наступних ухвал:

1. Ухвала ВАСУ від «26» травня 2009 р. № 21/36-НА к/с № К-17748/07 у справі за позовом Кредитної спілки «Грицева калитка» до Шепетівської об'єднаної державної податкової інспекції Хмельницької області про скасування податкового повідомлення-рішення.

2. Ухвала ВАСУ від «14» липня 2009 р. № К-23651/07 у справі за позовом кредитної спілки «Оберіг» до державної податкової інспекції у Жовтневому районі м. Луганськ про скасування податкового повідомлення-рішення.

3. Ухвала ВАСУ від «15» липня 2009 р. № К-19561/07 у справі за позовом кредитної спілки «Оберіг» до Державної податкової інспекції у

Малинському районі Житомирської області про скасування податкового повідомлення-рішення.

На особливу увагу заслуговує аргументація ВАСУ у мотивувальній частині деяких рішень. Нижче, наводимо позицію ВАСУ та сподіваємось, що таке тлумачення судом касаційної інстанції норм податкового законодавства допоможе кредитним спілкам у спорах з податковою:

«...Як встановлено підпунктом 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», підпункт 4.2.12 пункту 4.2 статті 4 цього Закону у частині включення до загального місячного оподаткованого доходу доходів у вигляді процентів на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок (у тому числі картковий рахунок), вклад до небанківських фінансових установ згідно із законом або процентів (дисконтних доходів) на депозитний (ощадний) сертифікат та підпункти 9.2.1 і 9.2.2 пункту 9.2 статті 9 цього Закону у частині оподаткування процентів набирають чинності з 1 січня 2010 року.

Зі змісту наведеної законодавчої норми випливає, що Законом передбачено відстрочення оподаткування процентів за певними видами операцій.

Перелік операцій, проценти за якими тимчасово не оподатковуються, визначається, виходячи з переліку таких операцій, безпосередньо наведених у підпункті 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», але з урахуванням відсилання до змісту підпунктів 9.2.1 і 9.2.2 пункту 9.2 статті 9 цього Закону.

При цьому безпосередньо у підпункті 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» зазначені такі види пільгових доходів: проценти на

поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок (у тому числі картковий рахунок), вклад до небанківських фінансових установ згідно із законом або проценти (дисконтні доходи) на депозитний (ощадний) сертифікат.

В той же час, відстрочення оподаткування, передбачене підпунктом 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 розглянутого Закону, також стосується процентів, що оподатковуються згідно з підпунктом 9.2.1 та 9.2.2 пункту 9.2 статті 9 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб».

У свою чергу, підпункт 9.2.1 та 9.2.2 пункту 9.2 статті 9 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» містить відсилання до пункту 7.2 статті 7 цього ж Закону. Саме підпункт 7.2 статті 7 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» містить перелік процентів, які мають спеціальний режим оподаткування.

До таких процентів належать:

- процент на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок (у тому числі картковий рахунок);

- процентний або дисконтний дохід за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом;

- процент на вклад (внесок) до кредитної спілки, створеної відповідно до закону.

Таким чином, системне тлумачення підпункту 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» разом із підпунктами 9.2.1 та 9.2.2 пункту 9.2 статті 9 цього Закону у поєднанні зі змістом підпункту 7.2 статті 7 цього ж Закону дає підстави для висновків, що передбачене статтею 22 відстрочення оподаткування поширюється на всі види процентних доходів, як тих, що перелічені у під-



пункті 22.1.4, так і тих, що передбачені пунктом 7.2 статті 7 зазначеного Закону.

Виходячи з наведеного, до процентних доходів, оподаткування яких відстрочено в силу підпункту 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», належать, зокрема, процент на вклад (внесок) до кредитної спілки, створеної відповідно до закону.

У свою чергу, порядок формування і виплати процентів на вклад (внесок) до кредитної спілки визначається Законом України № 2908-III від 20 грудня 2001 року «Про кредитні спілки» (далі — Закон України № 2908-III від 20 грудня 2001 року).

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України № 2908-III від 20 грудня 2001 року майно кредитної спілки формується за рахунок, зокрема, вступних, обов'язкових пайових та інших внесків членів кредитної спілки (крім внесків (вкладів) на депозитні рахунки).

Згідно з частиною другою статті 20 Закону України № 2908-III від 20 грудня 2001 року — пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових та додаткових пайових членських внесків членів кредитної спілки.

Водночас, як випливає з абзацу четвертого частини 1 статті 21 зазначеного Закону, кредитна спілка залучає на договірних умовах внески (вклади) своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі. Зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не можуть бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки.

Отже, розглядуваний Закон виокремлює пайові внески членів кредитної спілки (що є частиною майна спілки і становлять її пайовий капітал), та внески (вклади) на депозитні

рахунки, що є частиною структури зобов'язань кредитної спілки.

Таким чином, у кредитній спілці передбачено існування двох видів внесків:

- 1) пайові, що становлять пайовий фонд спілки;
- 2) внески (вклади) на депозитний рахунок.

На підставі частини другої статті 21 цього ж Закону кредитна спілка має право самостійно встановлювати розмір плати (процентів), яка розподіляється на пайові членські внески та нараховується на внески (вклади), що знаходяться на депозитних рахунках членів кредитної спілки.

Отже, доходи, що нараховуються як на пайові, так і на депозитні внески членів кредитної спілки, незважаючи на різну правову цих внесків, визначені законодавством як проценти.

У свою чергу, згідно з підпунктом 7.2 статті 7 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» передбачено особливий порядок оподаткування процентів на вклад (внесок) до кредитної спілки, створеної відповідно до закону. При цьому в силу системного тлумачення підпункту 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» оподаткування таких процентів відстрочено.

Зміст підпункту 7.2 статті 7 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» дає підстави для двох можливих підходів до його тлумачення.

Відповідно до першого підходу передбачені цим підпунктом проценти охоплюють лише нарахування доходів за внесками (вкладами), що знаходяться на депозитних рахунках членів кредитної спілки.

Другий підхід до тлумачення розглядуваної норми Закону України «Про податок з доходів фізичних

осіб» полягає, в тому, що до процентів на вклад (внесок) до кредитної спілки включається також і ті проценти, що нараховуються на пайові внески членів кредитної спілки.

Вказане подвійне тлумачення зумовлене тим, що обидва види доходів кваліфіковані як проценти, а також тим, що граматична конструкція «внесок (вклад)» може стосуватися як внесків на депозитні рахунки, так і пайових внесків.

Відповідно до підпункту 4.4.1 пункту 4.4 статті 4 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» у разі коли норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків.

Зважаючи на викладене, під процентами, що нараховуються на внесок (вклад) до кредитної спілки та оподатковуються в порядку підпункту 7.2 статті 7 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», слід розуміти як проценти на вклад (внесок), що знаходяться на депозитних рахунках членів кредитної спілки, так і проценти, що нараховуються на пайові внески членів кредитної спілки (основні чи додаткові).

При цьому на підставі підпункту 22.1.4 пункту 22.1 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» оподаткування таких процентів відстрочено до 01.01.2010 року...

**ЩОДО ЗАКОННОСТІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ ЧЛЕНІВ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ  
РІШЕННЯ ПРО НЕ ВИПЛАТУ ВНЕСКІВ ЧЛЕНАМ КРЕДИТНОЇ ТА ЗМЕНШЕННЯ ПРОЦЕНТНОЇ СТАВКИ  
ЗА ВКЛАДАМИ БЕЗ ЗГОДИ ВКЛАДНИКІВ**

Член кредитної спілки (далі — Вкладник) звернувся до суду із позовом про дострокове розірвання договорів про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитні рахунки (далі — Договори) та стягнення боргу з кредитної спілки (далі — КС).

Рішенням районного суду, залишеним без змін ухвалою обласного апеляційного суду, позов вкладника задоволено з наступних підстав:

1. Відповідно до п.4.1.1. Договорів, Вкладник має право достроково в односторонньому порядку розірвати договір, повідомивши КС про свій намір за 30 робочих днів до запланованої дати розірвання договору.

У матеріалах справи містяться документи, що підтверджують факт письмового повідомлення Вкладником КС про свій намір достроково розірвати Договори.

В той же час, Вкладник прийшовши отримати вклад, отримав відповідь, про те, що загальними зборами членів КС було прийнято рішення не виплачувати внески членам

кредитної спілки протягом шести місяців. Крім того, тим же рішенням загальних зборів вдвічі зменшено процентну ставку за Договорами.

2. Ст. 23 ЗУ «Про кредитні спілки» визначає, що внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також нарахована на такі кошти та плата (проценти) належить членам кредитної спілки на праві приватної власності.

Кожний член КС має право одержати належні йому кошти, зазначені в частині першій статті 23 ЗУ «Про кредитні спілки», у порядку та строки, які визначені відповідно укладених з членом кредитної спілки договорами.

3. Відповідно до ст. ст. 615, 629, 526 ЦК України: зобов'язання мають виконуватися належним чином відповідно до умов договору. У разі порушення зобов'язання однією стороною друга сторона має право частково або в повному обсязі відмовитися від зобов'язання, якщо це встановлено договором або законом. Договір є обов'язковим для виконання сторонами.

4. Суди визнали безпідставними посилення КС на рішення загальних зборів членів КС не виплачувати внески членам кредитної спілки та зменшити процентну ставку за вкладами, так як вони суперечать Договорам про залучення внеску на депозитний рахунок. Крім того, корпоративні права членів кредитної не мають відношення до договірних зобов'язань та їх виконання чи невиконання.

5. КС, всупереч нормам цивільного законодавства та положенням ЗУ «Про кредитні спілки», порушує умови Договорів, що є підставою для їх розірвання.

КС звернулася із касаційною скаргою до ВАСУ про скасування ухвалених у справі судових рішень, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права.

ВАСУ погодився з висновками судів, відхилив касаційну скаргу КС та залишив без змін рішення судів попередніх інстанцій.

*Велика кількість законів свідчить не на користь моралі, а велика кількість судових процесів – не на користь законів*

*Пьер Буаст*

*Прецедент увіковічнює принцип*

*Бенджамін Дізраелі*

## **«ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ. КРЕДИТНІ СПІЛКИ ПІД ПРИЗМОЮ СУДОВИХ РІШЕНЬ»**

**«Вісник кредитної кооперації». Спеціальний випуск.**

З метою врегулювання суспільних відносин держава створила безліч законів. Реалії життя свідчать про те, що трактування закону буває дуже різноманітним, що часто викликає суперечки, остаточну крапку в яких ставить суд.

Об'єднання кредитних спілок «Програма захисту вкладів» спеціально для кредитних спілок розробила ексклюзивний продукт — «Огляд судової практики. Кредитні спілки під призмою судових рішень».

### **Чому таке видання потрібно кредитній спілці?**

У виданні «Огляд судової практики. Кредитні спілки під призмою судових рішень» зібрано й узагальнено практику застосування судами законодавства в судових суперечках за участю кредитних спілок та інших фінансових установ. Рішення суду вищої інстанції досить часто є важливим аргументом при відстоюванні власної позиції в суді чи при спілкуванні з правоохоронними органами.

**Видання «Огляд судової практики. Кредитні спілки під призмою судових рішень» — це понад 40 рішень судів різної інстанції, зокрема:**

- Спори щодо укладення та виконання договорів.
- Спори щодо забезпечення виконання договірних зобов'язань.
- Справи щодо особливостей провадження по судових спорах.
- Спори щодо специфіки податкового статусу кредитної спілки.
- Справи щодо регулювання трудових відносин в кредитній спілці.
- Справа кримінальної юрисдикції за участю посадових осіб кредитної спілки.
- Узагальнення судової практики судів касаційної інстанції.

**Загальний обсяг видання — понад 180 сторінок.**

**Вартість видання «Огляд судової практики. Кредитні спілки під призмою судових рішень»:**

- 1 примірник — 120 грн;
- 3 і більше примірників — 100 грн.

**Умови доставки:** поштою або «з рук у руки» (якщо ви завітаєте до редакції «Вісника кредитної кооперації»).

**З приводу придбання видання звертайтеся до головного редактора «Вісника кредитної кооперації» Анни Нагребельної за телефоном 390-32-84 або пишіть на електронну адресу [visnyk@pzv.net.ua](mailto:visnyk@pzv.net.ua) чи [nagrebelsna@vaks.org.ua](mailto:nagrebelsna@vaks.org.ua).**